

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:		v upravnistvu prejemani:	
celo leto naprej	K 24—	celo leto naprej	K 22—
pol leta	12—	pol leta	11—
četrt leta	6—	četrt leta	5:50
na mesec	2—	na mesec	1:90

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo) telefon št. 34.

Izšla je vsak dan svojo izvirno delo in pravnika.

Inserati veljajo: petstopenjski peti vrst, za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročila, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Pozornost! Slovenski Narod velja 10 vinarjev.

Na pisarna naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne osira. „Narodna tiskarna“ telefon št. 65.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto skupaj naprej	K 25—	celo leto naprej	K 30—
pol leta	13—	za Ameriko in vse druge dežele:	
četrt leta	6:50	celo leto naprej	K 35—
na mesec	2:30		

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znak. Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 65.

Svetovna vojna.

Peta naša armada pod poveljstvom generala Franka je osvojila Belgrad in ga poklonila cesarju ob njegovi vladarski 66letnici.

Odbit ruski napad pri Wolbromu. — Boji pri Nowo Radomsku in Lodzu se ugodno razvijajo. — Borbe v Karpatih še niso končane. — Nemški uspehi v Argonskem lesu. — Nemci so vjeli od 11. novembra do 1. decembra 80.000 Rusov.

PADEC BELGRADA.

Dunaj, 2. decembra. (Kor. urad.) Z južnega bojišča poročajo uradno dne 2. decembra: Sovražnik se umika, včeraj ni bilo večjih bojev. Izvidni oddelki, ki smo jih poslali naprej, so zadeli na sovražne zadnje čete ter vjeli več sto mož.

Njegovo Velikanstvo je prejelo od poveljnika 5. armade to-le poklonitveno brzojavko:

Velebrečeni prosim Vaše c. in k. Apostolsko Velikanstvo, da smem na dan dovršenega 66. leta slavnega vladanja Vašega Velikanstva položiti Vam ob noge najvrednejše čestitke 5. armade, kakor tudi najpokornejše poročilo, da so danes čete 5. armade zavzele mesto Belgrad.

Frank, general pehote.

BELGRAD.

Na dan 66letnice vladanja našega cesarja, na 128. dan vojne je poklonila naša zmagovita armada svo-

jemu vrhovnemu gospodu dragocen dar: izročila mu je ključ glavne mesta one države, nad katero smo najprej zavijeteli svoj meč, v boju s katero so padle prve naše žrtve, ključ Belgrada, onega mesta, ki igra v zgodovini naše slavne armade tako odlično vlogo in o katerem prepevajo vojaške pesmi skoraj vseh avstrijskih narodov. Po širni Avstriji doni danes pesem o princu Evgenu, kot pesem zmagovalja in pesem zaupanja v srečno in zmagovito bodočnost armade in države. Tudi v tihi domovja naših slovenskih vasic segajo zvoki one naše otožnejše: »Stoji, stoji tam Belgrad, za gradom teče rdeča kri, da b' gnala mlinke kamne tri...« Slavni general Frank si je izbral srečen in slovesen trenotek vladarjevega jubileja, da zasedi s trdnjo roko na zidovje belgrajske trdnjave črnožolti prapor zmagovalne avstrijske vojske.

Naše čete so zasedle staroslavno mesto. Sezidan na razvalinah rimskega Singidunum, ob izlivu Save in Donave, ob samih vratih Balkana, je igral Belgrad že v bojih med Madžari, Bolgari in Grki odlično vlogo.

Srbski car Dušan Šilni je spremenil mesto v močno trdnjavo, ki se je zlasti hrabro borila proti madžarskim napadom. Madžari so jo v teh bojih tudi enkrat zavzeli in nekaj let obdržali. Gjorgje Branković je odstopil Belgrad leta 1426. ogrskemu kralju Sigismundu, ki ga je znova utrdil. V XV. in XVI. stoletju so butali v zidovje belgrajske trdnjave strašni valovi turških poplav, Belgrad je zaslovel kot branik in paladij krščanstva. Ko je leta 1521. turški sultan Suleiman zajahal kot osvovitelj po belgrajskih ulicah, je zajela cela Evropa in občutila je padec te slavne trdnjave kot neizbrisno od dušmanina ji prizadano sramoto. 167 let so gospodovali v Belgradu turški paše. Še le v avgustu 1688. leta ga je osvobodila avstrijska in nemška armada. Že dve leti pozneje pa ga je vzel zopet veliki vezir Mustafa Köprülü. Dne 16. julija 1717. leta so zadoneli pod turško trdnjavo srebrne trombe princa Evgena. Znameniti vojskovodja je porazil turško armado pod samim zidovjem trdnjave in mesto zavzel. Dne 18. avgusta 1717. je padel polmesec z belgrajskih minaretov in med zmagovalnimi trumami Evgenove armade se je poročila ona trdnoodločna nemška koračnica o princu Evgenu, plemenitem vitezu, ki je zgradil most, da si vzame Beli grad. Od takrat je prehajalo slavno mesto opetovano iz avstrijskih v turške roke in narobe. Leta 1789. ga je zopet oblegal general Lavdon in po krvavih bojih osvojil. Na to obleganje spominja naša narodna pesem: »Stoji, stoji tam Beli grad...« Začetkom 19. stoletja so pričeli v Srbiji pod Karagiorgjem, (sedanja dinastija) upori krščanske raje proti turškemu gospodstvu. L. 1806. so nasokčile slabo oborožene, pa tem bolj srdite trume srbskih kmetov turško trdnjavo ter jo decembra meseca zavzele. V Belgradu se je namestila vlada osvobodene krščanske raje. Po nesrečnih bojih s Turki je prešlo mesto v bukarškem miru leta 1812. zopet v turške roke. Turki so obdržali Belgrad tudi potem, ko so morali priznati neodvisnost srbske kneževine (leta 1834). In še le 18. aprila 1867 so izročili mesto in trdnjavo knezu Mihaelu Obrenoviću. Kot prestolnica srbske kneževine, pozneje kraljevine, se je Belgrad znatno razvil. Postal je gospodarski in kulturni emporij male države, politično središče naglo se razvijajočega kraljestva, pa tudi ognjišče političnih tendenc, ki so prihajale z interesi naše monarhije v vedno ostrejša konflikte.

Belgrad je štel pred vojno blizu 100.000 prebivalcev, mesto je bogatelo in se razvijalo tudi v svoji zunanji lepoti. Krasna njegova lega ob izlivu Save in Donave, slikovito zidovje starih turških trdnjavskih zgradb, lepa okolica so mu pridobili sloves enega najlepših mest ne le Balkana, temveč cele Južne Evrope.

BOJI ZO BELGRAD.

O bojih za Belgrad niso dospela do sedaj nobena avtentična nadaljnja poročila. Kar pišejo listi, so torej vzpričo dejstva, da poročila vojnih poročevalcev še niso mogla dospeti, več ali manj samo domnevanja in kombinacije, ki pa vendar ostanejo še dosti interesantna. Tako pravi vojaški sodnik današnje graške »Tagespost«: Zasedenje Belgrada po četah V. armade se je izvršilo po večdnevnem obstreljevanju ter je padec srbske defenzive ob Kolubari padec Belgrada bistveno olajšal. Gotovo ni bilo v načrtu našega vodstva, da bi žrtvovali za zavzetje Belgrada mnogo mož. Mesto in trdnjavo sta nam padli v roke kot zrel sad uspehov zmag nad srbsko vojsko ob Kolubari. Prva posledica bo pač, da se zasigura zopet prosta plovlja po Donavi in Savi in da se podaljša orientjska proga preko Belgrada. Pričakovati smemo, da bodo pokrajine južno od Belgrada kmalu v naših rokah, s čimer pridobimo prav važno črto za nadomestila pri operacijah v jugovzhodni smeri proti dolini Morave. Srbska vojska, ki je bila ob Kolubari poražena se umika naprej, zasledovana od naših čet na paralelni cesti. Zgodilo pa se je vse, da bo mogoče nov srbski odpor kmalu premagati.

Iz Sofije poročajo, da je general Stepanović potegnil svoje čete iz Belgrada in se umaknil. Zveze med Belgradom in Nišem so pretrgane. Baje se bo vlada v kratkem preselila v Skoplje. O kralju Petru piše »N.

Wr. Journal«, da je pripravljeno vse za njegov beg. List pravi tudi, da namerava Srbija skleniti separatni mir in da hoče svojo vojsko v slučaju potrebe postaviti na grška tla, da se izogne razoroženju s strani Avstrije ali Bolgarske. Iz Sofije poročajo tudi, da namerava ministrski predsednik Pašić rekonstruirati svoj kabinet.

O zasedenju Belgrada pišejo vsi listi, da ima bolj simboličen in moralničen pomen, kakor strateško važnost. To je razvidno iz tega, da se je srbska vlada takoj začetkom vojne preselila v Niš in da je pustila v mestu samo večjo posadko. Tudi o srbski armadi, ki so jo naši premagali v Mačvi, se je umaknila proti jugu in proti Kragujevcu in ni niti poskusila držati glavnega mesta, ker je očitno vedela, da tam ne bo žela lovorik. Z vojaškega stališča ima torej zavzetje Belgrada podoben pomen, kakor za Ruse zavzetje Lvova. Moralničen pomen zavzetja glavnega mesta Srbije pa je seveda neprimerno večji. Če Belgrad za Srbe ni imel posebne strateške važnosti in seveda tudi za naše čete ne pride v tem oziru posebno v poštev, pa je velike važnosti za preskrbo vojaštva in za druga nadomestila iz domovine. V tem pogledu bo lahko igral Belgrad veliko vlogo pri nadaljnjem prodiranju naših čet v Srbijo.

TRI RAZDOBJA AVSTRIJSKO-SRBSKE VOJNE.

Naš generalni štab nas je obvestil, da se je pred par dnevi končalo novo razdobje operacij naše armade proti Srbiji z zmagovalnimi uspehi, vkrakanje naše vojske v Belgrad daje tem operacijam tudi na zunaj posebno slovesen zaključek.

Vojaški strokovnjaki razločujejo tri razdobja naše srbske vojne.

Prvo razdobje je pričelo z vojno napovedjo dne 28. julija. Po prvih obmejnih bojih so prodrle naše čete čez Savo in Drino na srbsko ozemlje, vzele Šabac ter osvojile po ljutih bojih pri Ložnici in Lešnici utrjene srbske pozicije na obrežju reke Drine. Gigantski boj, ki se je pričel na severu proti Rusiji pa je naše vrhovno armadno vodstvo napotil od-

LISTEK.

Gallegher.

Spisal R. H. Davis.

Predno je prišel Gallagher k nam, smo imeli že toliko dečkov-rasnašalcev, da so začeli izgubljati značaj posameznih oseb in se zliili v skupno podobo, predstavljajočo dečka, ki smo ga klicali. »He, ti!« ali »Ti, dečko!« Imeli smo že zaspene dečke in lene dečke, pa tudi tako bistroglave, da so po kratkem znajnu postali preveč domači, in smo jih morali odsloviti, le da rešimo samospoštovanje. Ti so navadno potem postali brzojavni uslužbenci, prišli včasih v modrih suknjah s poniklani-mi gumbi k nam v uredništvo in nam dokazovali svojo naklonjenost. Toda Gallagher je bil popolnoma drugačen. Gallagher je bil majhen in čok-at in krepkih mišic. Na njegovem obrazu je bil vedno vesel prešeren smehljaj, kakor bi mu ljudje sploh kar nič tako ne imponirali kakor so si morda sami mislili in njegove male temne in živahne oči so inteligentno pogledovale ljudi.

Kar je Gallagher znal, to se je vse naučil na cesti. Cesta na sebi sicer ni dobila šola, a njeni gojenci se nauče mnogo. Gallagher je obiskoval tako podnevne, kakor ponočne teča-

je. Ni sicer poznal imen pradedov naseljencev prvih trinajstih ameriških držav, a poznal je imenoma vse redarje dvaindvajsetega mestnega okrožja in je dve ulici daleč natančno razložil, če zvoni parna brizgal-na ali ambulančni voz. Ko je začel goreti Woolwich-mlin in je čuvar na svojem stolpu zaspal, je Gallagher zvonil alarm in Gallagher je vodil »črne demante« na veseli bolj proti »pristanskim podganam«.

Zdaj, ko sem zapisal te podatke, se bojim, da Gallagher ni bil posebno priporočljiva osebnost. A bil je še tako mlad in za svoja leta že tako star, da smo ga vzlic temu vsi radi imeli. Stanoval je na skrajnem severnem koncu Filadelfije, kjer se tkalnice in predilnice primikajo reki in celi pisarni je bila uganka, kako je sploh kdaj mogel domov priti, ko je šele ob dveh ponoči zapustil poslopje naše-ga časopisa. Časih je ujel še kak nočni omnibus, časih je prehodil vso pot in prišel ob štirih zjutraj do hišice, v kateri je s svojo materjo stanoval. Sem in tja se je obesil na kak voz, ki je peljal mleko ali na voz, ki je bil visoko natovoren s sveže tiskanimi časopisi. Poznal je tudi več izmed kočijažev, imenovanih »nočni krokarji« — ker vozijo ponoči po mestu in iščejo zapoznele pasažirje — in če je bilo jutro zelo mrzlo, sploh ni šel domov, ampak se je spizljal v tak voz in stisnjen v kot spal do jutra.

Gallegher ni bil samo hiter in dobrovoljen, je znal tudi mlade ljudi pri našem listu izvrstno zabavati. Če se je lokalni poročevalec v tiskarni boril, da bi dobil več prostora za svoja poročila, je Gallagher na njegovi mizi zaplesal jajčji ples, njegova posnemanje igralcev iz zabavišč so pa navduševala celo naše-ga gledališkega kritika ki so mu pravi igralci redko kdaj izvalili smehljaj.

Najodličnejša posebnost Gallagherja pa je bila ta, da je vso svojo pozornost posvečal tisti rubriki, v kateri je list poročal o hudodelstvih. Ne da bi bil sam kdaj storil kaj nepoštenega. Nasprotno. Zanimal se je za to rubriko kot nekaj kriminalist in njegovo poznanje življenja vseh dvomljivih osebnosti, njih metod, njih vsakokratnega bivanja in njihovih prejšnjih dejanj ga je vsposobljalo, da je bil dragocen zaveznik našega policijskega poročevalca, čigar vsakdanji članki so bili edini del lista, ki ga je Gallagher sploh blagovolil čitati.

Detektivska nadarjenost je bila v Gallagherju pač izredno razvita. To je pri različnih prilikah dokazal z izvrstnimi uspehi.

Enkrat ga je naš list poslal v dom za zapuščene sirote, o katerem se je domnevalo, da je v brezvestnih rokah. Gallagher je igral vlogo uboge sirote in je vse, kar se je okrog njega godilo, tako natančno opazo-

val, da je zadostovalo njegovo poročilo o ravnanju s sirotami, da so bili otroci rešeni iz rok svojega varuha, ta pa je prišel v ječo.

Gallegher je poznal skoro tako natančno, kakor policijski šef, kaka imena so si že dali glavni zločinci Filadelfije, kake kazni so že prestali in na uro natančno je vedel, kdaj je »holandski Mak« bil izpuščen iz zapore.

Tisti čas sta samo dve novici polnili vse liste. Manj važna je bila novica o veliki borbi med dvema znamenitima borilcema, ki naj bi se vršila blizu Filadelfije, druga, ki je polnila vse liste od Novoga Yorka do Bombaya, pa se je nanašala na umor Burrbanka.

Rihard F. Burrbank je bil odlični advokat v Novem Yorku. Bil je posestnik mnogih železniških delnic in sploh zelo bogat mož. Imenovalo se ga je kot kandidata za razna visoka politična mesta in kot upravni svetnik železnice je bil še dlje znan, kakor je segala dotična velika železnica. Nekega jutra ob šestih ga je našel njegov sluga konec stopnic z dvema ranama nad srcem mrtvega. Njegova blagajna, do katere sta imela ključke samo on in njegov tajnik, je bila odprta, v njej pa je manjkalo za 200.000 dolarjev vrednostnih papirjev, zastavnih listov in denarja. Tudi tajnika ni bilo. Temu je bilo ime Stefan S. Hade in njegovo ime s po-

pisom njegove osebe se je takoj razbrzojavilo po vseh delih sveta. Različne okolščine so nedvomno pričale, da je on morilec. Nastalo je silno govorjenje in v celi deželi so bili aretirani vsakovrstni nesrečni ljudje in poslani v Novi York, da se dožene, kdo da so. Trije so bili aretirani v Liverpoolu in eden v Sidneju, v Avstraliji, ravno ko se je izkazal. Toda o morilcu ni bilo še nobenega sledu.

Kakor cela dežela, tako smo tudi mi nekega večera v uredništvu zopet govorili o tej stvari in lokalni urednik je rekel, da dobi celo premoženje, kdor morilca Hadeja zasledi in ga spravi v roke policiji. Eni izmed nas so bili mnenja, da se je Hade v kakem malem pristanu vkr-cal in odpeljal, drugi, da se skriva v kaki ceneni gostilni v Novem Yorku ali v kakem malem mestecu.

Jaz bi se tudi nič ne čudil, če bi ga srečal tudi v Filadelfiji na ulici, je menil eden. »Seveda bo maskiran, a lahko ga je vendar spoznati. Na desni roki namreč nima kazalca. To mu je bil odstreljen, ko je bil še deček.«

»Pred vsem je treba gledati na ljudi, ki izgledajo kakor potepuhi«, je dejal lokalni urednik. »Kaži, ker je mož meščanskega stanu in ima denar, bo gotovo pazil, da ne bo izgledal, kakor mestni gospod.«

(Dalje prihodnja.)

poklicati velik del balkanske armade na ruska bojišča. To se nam je uradno naznanilo 22. avgusta. Naše južne čete so se morale zaenkrat odreči nadaljni ofenzivi ter zavzeti temu primerne pozicije.

Pričelo je drugo razdobje: naša armada se je držala v defenzivi, pri tem pa je kjer je je mogla slabila neprijatelja s krepkimi ofenzivnimi sunki. Naše čete so vrgle 3. septembra Črnogorce pri Bileci ter zavrnile vpad močne srbske vojske v Srijem in Banat. Koncem septembra so prekoračili naši oddelki zopet Drino in Savo ter zavzeli v ljutih bojih krupanjske višine. Med tem je vpadla močna srbsko - črnogorska armada v Bosno in Hercegovino, ter prodrla do Romanje, planine. Srbske predstraže so dohajale že do samega sarajevskega trdnjavskega pasu. General Potiorek je sedaj pomnožil in koncentriral naše obrambene čete, ki so v ljutih napadih potiskale Srbe korak za korakom iz dežele. Njihovo delo je bilo do konca oktobra v glavnem končano, sovražna invazija odbita.

In že je pričela tretja faza naših operacij. V široko razprostrti fronti so vdrli naši polki dne 31. oktobra tretjič na srbski teritorij. S posebnim armadnim poveljem jih je bodril in navdihal generalissimus Potiorek, da tokrat ne odnehajo preje, dokler ne strejo sovražnika. Srbska armada se jim je postavila v dveh frontah, na črti Šabac - Lješnica in na črti Loznica - Krupanj-Ljubovija. Pričeli so oni ljuti boji v Mačvi, o katerih pravijo očitniki, da so morda najkrvavejši in najlepši v zgodovini sedanje vojne in v katerih so se ovenčali napadalci in napadenci z največjo slavo. Srbske armade niso odtele silnemu navalu naših čet. Pričele so se umikati čez Kolubaro, 1. novembra je padlo Valjevo, omagal je Obrenovac... V snegu in ledu, v burji in megli je dospela naša armada na točke, odkoder bo mogla udariti na najobčutnejše oporišče srbske vojske — na Kragujevac.

Nov napad na Kotor?

Listi poročajo iz Londona, da se pripravlja francosko brodovje na nov napad na Kotor, ki ga naj obenem podpre nov naskok črnogor. vojaštva na avstrijsko vojaštvo, ki stoji v Hercegovini. Baje je bilo več tisoč mož francoskega alpskega vojaštva izkrcanega v Baru.

Italijanska »Stampa« pa poroča, da je francosko brodovje sploh opustilo svoje pozicije pred Kotorom in se zbira v Egejskem morju, da naskoči Dardanele.

RUSKA SODBA O NAŠIH BOJIH V SRBIJI.

»Reichspost« prinaša sodbo nekega ruskega vojnega poročevalca o naši armadi v Srbiji. V svojem članku v »Russkijih Vjedomostih« pravi: Kakor moramo obžalovati polom Srbije in kakor občudujemo obupno hrabrost, s katero se branijo naši prijatelji proti zavojevalcu, zasluži ta besedo priznanja. Kar dosega general Potiorek na jugu, ni, da bi pohodil sovražnika z numerično premočjo, marveč stratezična umetnost, ki jo bo v vojni zgodovini treba študirati. Odločni nastop v nemškem stilu ima to prednost, da po možnosti hrani material. Pač bi bil mogoč sedaj zasedene točke zasesti že mnogo prej, če bi bil le to nameraval. Če vidimo, kako njegove čete prodirajo vedno naprej, vsak dan za znaten kos, se godi to deloma v strmih gorovjih, deloma v silnih močvirjih, v mrazu, snegu, proti heroično se boreči vojski, ki si je nabrala že v prejšnjih vojnah bogatih izkušenj in ki je pripravila vsako ped zemlje za obrambo. Potiorek je vojskovodja, ki ga lahko avstrijsko armadno vodstvo pusti na južnem bojišču poljubno delovati in to pomeni sedaj tem večjo hvalo, ker srbsko bojišče pod vladajočimi razmerami svoj pomen kot stransko bojišče vedno bolj izgublja. Našemu armadnemu vodstvu moremo le nujno nasvetovati, da pomaga Srbom, če le mogoče, bodisi diplomatično, bodisi vojaško, predno bodo reveži, ki so zvezali svojo usodo z našo, ležali izkrcavljeno na tleh.

BOJI PRI NOWO RADOMSKU SE UGODNO RAZVIJAJO. — RUSI PRED PRZEMYSLOM MIRUJEJO. — OPERACIJE V KARPATIH SE NISO KONČANE. — VTISK O PADCU BELGRADA.

Dunaj, 2. decembra. (Kor. urad.) Uradno razglašajo dne 2. decembra opoldne: V splošnem je bil tudi včeraj mir na naši fronti v Zapadni Galiciji in v Ruski Poljski. Preteklo noč smo odbili ruski napad severno-zapadno od Wolbroma.

Boji v prostoru zapadne Nowe Radomske in pri Lodzu se ugodno razvijajo.

Pred Przemyslom so Rusi ostali pod vtiskom zadnjega izpada pasivni. Več sovražnih letalcev je brez uspešno metalo bomba.

Operacije v Karpatih še niso zaključene. Vest, da so naše čete vkrakale v Belgrad, je povzročila na severnem bojišču neizrečno navdušenje.

Nomestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, gm.

BOJI NA POLJSKEM SE NADALJUJEJO.

Berolin, 2. decembra. (Kor. ur.) Wolffov biro javlja: Veliki glavni stan dne 2. decembra dopoldne: Iz Vzhodnje Prusije ni ničesar novega. V Severni Poljski se boji normalno nadaljujejo. Na Južnem Poljskem smo odbili sovražne napade.

Vrhovno armadno vodstvo.

NA POLJSKEM SO NEMCI OD 11. NOVEMBRA DO 1. DECEMBRA VJELI 80.000 RUSOV.

Berolin, 2. decembra. (Kor. ur.) Wolffov biro javlja: Veliki glavni stan dne 2. decembra dopoldne: V inozemskih časopisih razširjena vest, da je v sporočenem številu 70.000 ruskih vjetnikov, vstetih onih 23.000 mož, ki smo jih zajeli pri Kutnu, so nepravilne. Vzhodna armada je v bojih pri Wolawku, Kutnu, Lodzu in Loviczu od 11. novembra do 1. decembra nad 80.000 neranjenih Rusov vjela.

Vrhovno armadno vodstvo.

Ruska vojna poročila.

»Berliner Tageblatt« javlja iz Kristianije:

Ruski generalni štab poroča: Na levem bregu reke Visle so dospeli naše čete, ki prodirajo ob dolemnem teku reke Bzura, do Gombina. V središču velike bitke smo zavzeli mesto Brezni in vasi ob reki Mrogi, kjer smo mestoma pregnali sovražnika z napadi na nož. Na tem ozemlju nadaljujemo z ofenzivo. Med mestoma Brezni in Golvno je naša konjenica izvedla več uspešnih napadov na sovražno pehoto. Umikajoči se nemški armadi smo vzeli nekaj topov. Število vjetnikov še ni dognano. Med odbitimi sovražnimi kolonami pri Rzgovu in Tušinu smo odkrili tretjo divizijo nemške garde. V okolici Egerz - Strikow smo potisnili neprijatelja proti Lodzu. Vobče se razvija na celi fronti med rekama Vislo in Varto velika bitka ugodno za našo armado.

Na fronti Čenstohov - Timbark so naši uspehi pridobili važen značaj. Dne 26. novembra so naše čete vjele več kakor 4000 sovražnikov. Naše prodiranje je bilo zlasti uspešno na terenu ob reki Srenjav, kjer se je cel neprijateljski bataljon vdal našim četam. Zavzeli smo silno utrjene pozicije na levem bregu reke Rabe. To reko so posamni naši oddelki prebredli, nahajajoč se do vratu v ledeni vodi.

Po krvavih bojih smo zavzeli Bohnijo, vjeli nad 2000 mož in vplenili 10 topov. Na desnem bregu reke Visle je neprijatelj na potu proti zapadu.

Na drugem mestu priobčuje »Berliner Tageblatt« iz Milana to-le poročilo:

Komunike ruskega generalnega štaba pravi med drugim: Na drugi strani Visle in Varte sovražnik drži svoje pozicije, ki so na črti Strykow - Zgierz - Szadek - Zdonaskavolja utrjene. Srditi boji so se vršili za Strykow in Zgierz. Vzeli smo neprijatelju nekaj topov, strojnih pušk in par sto vjetnikov. Na fronti Golvno-Bielawy - Sobota se vrše še boji. Severovzhodno od Lodza, ob levem bregu Visle, so Nemci izvršili protinapad. Na fronti Čenstohov - Krakov ni nobene bistvene spremembe. Avstrijska armada je izpraznila Črnovice. Ob Mazurskih jezerih in reki Angerapp smo odbili sovražne napade z utrjenih pozicij.

BOJI NA RUSKEM POLJSKEM.

Vojni poročevalec »Neue Freie Presse« poroča o bojih na ruskem Poljskem, da je situacija avstro-ogr. ske vojske skozinsko ugodna. Generalfeldmarschal Hindenburg je pred nekaj časom demonstrativno odstranil iz Šlezije vse za orožje zmožne može v notranjost Nemčije. Na ta način je prevaral Ruse, ki so mislili, da izpraznjuje deželo. Njih odgovor je bil, da so udarili proti Šleziji, naše in nemške čete pa so jih zadržale in jih prisilile, vreči sem svoje rezerve. Rusi so v smeri na Šlezijo preveč zaposleni, kakor da bi mogli misliti na druga resna podvzeta, morda proti zahodni Galiciji ali vzhodni Prusiji. Naši oddelki niso naskakovali.

Naše čakanje je Ruse storilo nervozne, končno pa so se le morali sprijazniti z lokalnimi boji. Njih ofenziva je bila že v kratkem strta.

Neki danski vojni poročevalec piše o bojih na ruskem Poljskem to-le: Nemški stranski sunek iz Thornia je obsegal več kolon; njegov sunek je imel najbrže nalogo, vreči rusko desno krilo proti jugu na ruski centrum, čigar jedro je stalo na črti Čenstohov - Krakov. Istočasno so nameravali Nemci zasesti železnico Varšava - Lodz - Kalisz in Varšava - Petrikov - Čenstohov, da na ta način uničijo zveze Rusov.

Leva nemška kolona je prodirala južno od Visle proti železnici Varšava-Skierniewice in je bila najbrže najmočnejša. Spotoma je porazila ruske čete pri Vloclavku.

Srednje kolone so prodirale gotovo preko Kutna, kjer so bili Rusi tudi zavrnjeni. Te kolone so imele najbrže za cilj železnico Loella-Lovic - Lodz in potem železnico Skierniewice - Petrikov.

Desna nemška kolona je prodrla od Varte na črto Lodz - Zdonaskavolja. Pozneje je dobila ta kolona kot oporo še eno nemško kolono iz Vjeluna, južno od Kalisa.

Nemški stranski napad je bil sila močen. Kolona južno od Visle je segala do reke Bzura in do Lovica. Nemški centrum je prodiral v smeri Lenčiko, Ziernje, Strykow, Brezin in Lodz. Ta kolona je dospela najdelj, namreč do postaje Koluški na železnici Varšava - Čenstohov. Desna nemška kolona pa je najbrže prodirala na črti Ziernje - Zolunskaavolja.

Zahodno od Lodza se je boj ustavil. Nemci so se tu zakopali in branili proti ruski premoči. Kolono, ki je prodirala iz Vjeluna, so Rusi južno od Lodza napadli in zadržali. Vsled ruske premoči ta kolona ni mogla naprej. Tudi ta kolona se je morala zakopati in ni mogla priti drugim kolonom na pomoč. Zdi se pa, da so te čete obdržale svoje pozicije pri Lodzu.

Odločitev v teh bojih še ni padla. Eventualna ruska zmaga bo po mnenju angleških časopisov odločilna za vso vojno, morda celo za vse vojne. To pa je veliko pretiranje. Z nemške strani je bil tu izvršen samo stranski sunek, da ustavijo rusko prodiranje, in zdi se, da so Nemci dosegli svoj cilj.

Interesantno je, kar piše »Daily Mail« o mazurskih pokrajinah: Boji v tej pokrajini imajo prav poseben značaj. Vsaka nemška pozicija je tam zavarovana z žično ograjo. Rusi morajo vedno najprej premagati to oviro. Ponoči se splazijo potem nekatere skrbno izbrani moške naprej, ki s klesčami odčepnejo žice. Nemški reflektori jih dočepnejo žice. Nemški reflektori jih dočepnejo žice. Nemški reflektori jih dočepnejo žice. Nemški reflektori jih dočepnejo žice.

Iz Kodanija poroča »Lokalanzeiger«: Angleški in francoski listi govorijo neprestano o popolnem uničenju avstrijskih in nemških vojsk. Danes poročajo, da je Hindenburgova armada razbita na tri dele, največji poraz Nemcev po Napoleonu. Slave strategični talent generala Ruskega. Tudi general Radko Dimitrijevič neprestano zmaguje. Nemški častniki in vojniki prosijo, da naj jih Rusi vjamejo. Nemcem manjka vsega, napol so izstradani in slabo oblečeni. Vsak dan vjamejo Rusi mnogo tisoč Nemcev in Avstrijcev. Drugo sliko pa kažejo uradna ruska poročila. Pravijo, da se je poskus Nemcev, predreti ruske črte na levem bregu Visle sicer ponesrečil, Rusi pa so se morali pod neugodnimi razmerami umakniti ter so imeli sila mnogo izgub. Isto uradno poročilo pravi, da so Nemci trdno odločeni, vztrajati v odporu do konca. Boji se nadaljujejo. Kolikor se da sklepati iz zadnjih dogodkov, je položaj za Ruse kritičen.

Ruska uradna poročila, kakor jih prinašajo nemški listi po milanskih poročilih, se glase: Dne 29. novembra. Onkraj Visle in Varte drži sovražnik svoje pozicije utrjene na črti Strykow - Zgierz - Szadek - Zdonaskavolja. Trdovratni boji so se vršili za Strykow in Zgierz. Vzeli smo jim topove, strojne puške in več sto vjetih. Na fronti Golvno - Bielavij - Sobota se vrše boji. Severovzhodno od Lodza ob levem bregu Visle so Nemci izvršili protinapad. Dne 30. novembra: Na črti Čenstohov - Krakov se ni v bistvu nič izpremenilo. Pri Mazurskih jezerih in ob reki Angerapp so Rusi zavrnili nemške izpade iz utrjenih pozicij.

»Daily News« poročajo iz Petrogarda, da je bojno polje na ruskem Poljskem primeroma majhno. Izgube Nemcev so zelo velike. Na višini Golvna, med Lodzom in Lovicem, so Nemci pred desetimi dnevi pustili mnogo mrtvih. Rusi so dobivali ne-

prestano ojačenja in poskušajo sedaj izsiliti odločitev posameznih bitk. Mesto Zgierz so že večkrat zavzeli in zopet izgubili. Skoro nobena hiša v mestu ni nepoškodovana. Mesto je v celoti ogorelo. Baje je dospelo iz Krakova 50.000 mož, da sestavijo z drugimi nemškimi četami novo armado, ki naj poskusi odpreti pot na Zdonaskavolja, kjer je v kratkem pričakovati nove velike bitke. Neki častnik moskovskih grenadirjev, ki je vodil napad na Strykow, pripoveduje, da so se Nemci v bližini mesta zakopali v gozdovih. Postavili so na zvonic katoliške cerkve tudi strojne puške. Vsakokrat, kadar je prodirala pehota proti nemškim zakopom, so začeli Nemci streljati s strojnimi puškami, vendar so grenadirji neprestano prodirali. Končno je razdrla neka granata zvonic.

BOJI V KARPATIH.

Glasom uradnih poročil je vojaški položaj v Karpatih v toliko neizpremenjen, da ni bilo nikjer opazati novih poskusov, vdreti na ogrska tla. V komitatu Zemplin se vrše boji z ruskimi četami, ki so bile pregnane iz Homone. V Homoni sami leže trupla padlih ruskih vojakov in konj na cestah. Mnogo delavcev pokopuje padle, vendar leži še danes mnogo zmrtvih Rusov v dolini Laborca. Iz okolice Olubla poročajo, da so naše čete zasedle ozko dolino, na katere izhodu leži mesto. Pri Kemeenczu so baje naši obkolili Ruse, nakar so se ti vdali.

Zadnje poročilo iz Budimpešte pravi, da je iz komitata Zemplin komaj še slišati topove, pehota že lahko zasleduje sovražnika. Vjeti Rusi so zelo lačni. V okolici Uzsoke se Rusi tudi niso mogli postaviti v bran. V Homoni so Rusi zažgali več hiš, sploh pa prebivalstvu niso prizadejali velike škode, pač pa, kjer so le mogli, magnetom.

O bojih v Karpatih.

Dunajska »Die Zeit« javlja iz Budimpešte:

Častnik, ki se je udeležil zadnjih bojev v Karpatih, sodi o ruskem vpadu na Ogrsko tako-le:

Črta, ki jo zavzemajo Rusi v Karpatih, odgovarja narobe postavljeno črto S. Za Karpate smatram vse gorovje, torej tudi v Galiciji se nahajajoče gore in ne samo ogrski del Karpatov. Nekateri oddelki ruskih čet se nahajajo še globoko v Galiciji, drugi oddelki v Karpatskih tesnih in zopet drugi tostran meje. Dejstvo, da stoji sovražne čete mestoma na ogrskih tleh, naj nikogar ne vznemirja, zakaj iz poročila pl. Höferja je vendar razvidno, da smo prostovoljno izpraznili Karpatske gorske prelaze. Za vojskovodjo namreč ne veljajo državne ali deželne meje, marveč zanj je merodajen samo teren. Ako je teren na sovražnem ozemlju ugoden, potem se vojskovodja odloči, da sprejme boj na tem ozemlju. Ako pa je teren neugoden, potem se vojskovodja s svojimi četami umika tako dolgo, dokler ne dospe na tak teren, kjer so dani vsi pogoji za ugoden izid boja. Povsem naravno je, da so Rusi sledili našim četam, za to se tudi ni čuditi, da so posamni ruski oddelki mestoma tudi prekorčili ogrsko mejo. Ne morem povedati, kje se nahaja za nas ugoden teren, toda kot dober poznavalec zemljepisja onega kraja lahko mirno trdim, da bo v odločilnem boju zmaga na naši strani. Oni, ki so zapustili svojo domovino, so lahko mirni, zakaj že v par dneh bodo Rusi morali zapustiti Ogrsko. Prvi znaki za to se že kažejo. Na terenu, ki smo si ga izbrali, se že vrše odločilni boji, ki siljajo upravičeno naše račune. Prav lahko je mogoče, da bomo izvajali zmago na ogrskih tleh.

Vjeti Rusi v Liberu.

Iz Liberca na Češkem javljajo: V seji občinskega sveta je naznanil župan dr. Bayer, da prispe v kratkem v Liberu 23.000 vjetih Rusov. Vjetnike nastanijo v koncentracijskem taborišču v bližini avtomobilske tvornice v Ružodolu. Tu postavijo 56 barak. Barake bodo stale en milijon kron.

Rusi pomnožujejo svoje zračno brodovje.

Kakor javljajo berlinski listi, se je uvedla v Rusiji javna zbirka za novo zračno brodovje, ki je imela velik uspeh. Rusija se je odločila, pomnožiti svoje zračno brodovje, ki je znatno slabšeje kakor nemško. Potrebno večje število pilotov se bo izvežbalo deloma doma, deloma v Franciji.

Ruska vlada je zabranila »Rječ«.

Milan, 2. decembra. (Kor. urad.) Po poročilih, ki so dospela semkal,

je ruska vlada ustavila nadaljno izhajanje petrogradskega dnevnika »Rječ«, in sicer zaradi nekega članka o položaju na Kavkazu. List je ustavljen na nedoločen čas.

URADNO POROČILO Z NEMŠKO-FRANCOSKEGA BOJIŠČA.

Berolin, 2. decembra. (Kor. ur.) Wolffov biro javlja: Veliki glavni stan dne 2. decembra dopoldne: Na zapadu smo odbili manjše sovražni-kove sunke. V Argonskem lesu je zavzel vitemberški 120. pehotni polk, polk Njegovega Veličanstva cesarja, neko močno oporišče. Pri tem smo vjeli 2 častnika in približno 300 mož. Vrhovno armadno vodstvo.

Vojni korespondenti pri generalissimu Joffru.

»Berliner Tagblatt« poroča: Francoski generalissimus Joffre je sprejel v Meauxu skupino korespondentov nevtralnega časopisja, katerim je izjavil: »Zadostuje mi, da se osebno prepričate o razpoloženju in morali mojih čet. Francija ni hotela vojne. Vojna nam je bila vsiljena. Toda sedaj, ko se nahajamo v njej, bo izvršil francoski narod svojo dolžnost do skrajnosti, do končne zmage.« Pri slovesu je podal general Joffre vsakemu žurnalistu roko, ponavljajoč: »Zmagamo.«

Cestitke k odlikovanju (predsednik Poincaré mu je podelil vojaško zaslužno kolajno), je general Joffre odklonil, češ: »Edino, kar je potrebno, je to, da rešimo domovino.«

BOJI V BELGIJI IN NA FRANCOSKEM.

Iz Ženeve poročajo, da pravi francosko uradno poročilo, da so ostali Nemci v Belgiji v defenzivi. Francozi so na nekaterih točkah prodirali, pri Fayu so obdržali svoje pozicije. Soissons obstreljujejo Nemci neprenehoma. V Argonih so zavrnili nemške napade. Megla zakriva vrhove ob reki Maas. V Voevri je sovražnik brezuspešno obstreljeval gozd pri Apremontu. Iz Vozeg ni poročati ničesar. Na Gent so metali francoski letalci bombe, ki pa niso napravile posebne škode.

»Lokalanzeiger« poroča iz Rotterdamu: Angleško brodovje je zopet pričelo obstreljevati belgijsko obal.

Iz Amsterdamu poročajo, da bombardirajo Nemci Bethune; 10 meščanov je bilo ubitih, 20 ranjenih.

Iz Curiha poročajo, da so se zadnje dni vršili zopet večji boji v pokrajini Thann - Sennheim - Gewenheim. Francozi so poskusili zasigurati si nižje ležečo dovozno cesto v smeri iz Belforta, ker so prelazi v Vozegih globoko zasneženi. Francoski sunek je bil povsod zavrnjen. Oblegovalna črta okrog Belforta je proti jugu prodrla do tik pred zunanjje utrbe.

Iz Rotterdamu poroča »Lokalanzeiger«: Daljša brzojavka maršala Frencha obsega pregled o bitki pri Ypresu in Armentièresu. French pravi, da je pripisovati ugodne uspehe zaveznikov zlasti izbornemu sporazumu francoske in angleške armade, pa tudi belgijska armada se je hrabro držala. Dne 19. oktobra je prihajal položaj pri Ypresu kritičen. Nemci so imeli veliko premoč ob Lysi in 4 angleški zbori so bili zasedli širšo fronto, kakor je bilo želeto. Poleg tega so prihajala z vzhoda neprestano ojačenja in Belgiji so po kratkem boju izjavili, da brez pomoči ne morejo vzdržati. Če se napad Nemcev z boka ne prepreči, bi bila pot do pristanišča ob Kanalu za Nemce prosta. French je zato prevzel odgovornost za boj na širši fronti. Prvi armadni zbor je postavil severno od Ypresa in belgijska armada se je zakopala ob Ypernskem kanalu in ob Yseri. Dasiravno so bili Belgijci že popolnoma izmučeni, so se vendar hrabro držali. French končno naglašata stratezični uspeh, ki so ga izvajali zavezniki, obžaluje velike izgube, toda boj je bil obupen in zaveznike je napadala premoč.

Belgijski častniki o bojih pri Nieuportu in Dixmuidenu.

Posebni poročevalec »Lokalanzeigerja« poroča svojem listu iz Rosendaala: Neki belgijski častnik, ki je bil v bojih za železnico Nieuport-Dixmuiden ranjen in leži v hospitalu v Evu, pripoveduje o položaju na Severnem Francoskem to-le: S 54 častniki, med njimi 2 generalajtnanta, so me prinesli, ko sem bil ranjen, za fronto. Izgubili smo mnogo krvi, ker smo čakali 8 ur in potem še prosili, da naj prej obvežejo druge. Boji, katerih so se udeležile vse belgijske čete, so prekašale na divjosti in besnosti vse prejšnje, celo one pri Mechelnu. Vrgli smo čepice stran ter peljali čete z golo sabljo v boj. Ko

smo se spoprijeli, smo sami prišli za bajonet katerega ranjenega. Kmalu so se naše vrste močno zredčile, toda priznanje generalisima Joffreja, ki je bil takrat v glavnem stanu, nas je osrčilo. Slavili so nas kot junake, seveda kot poražene junake. Glavno krivdo našega poraza nosi slabo razumevanje vojakov. Mi smo govorili samo francosko, moštvo samo flamsko. Bila je strašna zmešnjava.

Predno so nas odposlali v St. Omer, nas je obiskal kralj Albert, ki je bil videti zelo utrujen in blede. V njegovih besedah je bilo malo upanja, vendar se je izrazil, da bodo zavzniki končno zmagali. »Pridite kmalu, dragi tovariši,« je rekel, »težko čakamo na zopetno vstajenje Belgije.« Na poti v St. Omer smo spoznali, kako potrebni so Belgiji njeni branitelji. Vsi lazareti so bili prenapolnjeni z belgijskimi vojniki. Slabo jim je šlo, manjkalo jim je živila. Ostudno je bilo, da so spravili Belgijce skupaj s črnici, ki so si masirali rane s peskom in drug drugemu izsesavali kri iz ran. Več jih je zblaznelo in nobeden jim ni branil, če so skočili z vlaka. V St. Omerju je bilo vse narobe. Belgijce so povsod zapostavljali. Prišlo je do sporov. — St. Omer je močno oporišče, daens pa so tam le ranjenci in za boj nezmogljivi. Razpoloženje je zelo potro. Prebivalci so že zdavnaj zapustili mesto. Hiše je zaplenilo armadno vodstvo. Ko smo mi dospeli tja, so nam povedali, da so ravno kar obesili tri nemške špijone. Za obrambo proti nemškemu letalom so pripravili nova sredstva. Čim bolj smo se oddalili od bojišča, tem žalostnejše je izgledalo. Francoske izgube so morale biti silno velike. V Abevillu in okolici leži 35.000 ranjenec. Ne verjamem, da v Parizu, Bordeauxu in Marseillu sluti pravi položaj, sicer bi bilo zaupanje v zmago zelo omajano.

Nova žolta knjiga francoske vlade.

Berlin, 2. decembra. »Vossische Zeitung« poroča: Francoska vlada je izdala v posebni žolti knjigi zbirko diplomatskih dokumentov, ki pojasnjuje dogodek od začetka evropskega konflikta pa do izbruha nemško - ruske vojne. »Žolta knjiga« je odgovor na nemško »Belo knjigo« ter naj dokaže, da je Nemčija kriva sedanje vojne.

Kako sta ušli nemški ladji »Göben« in »Breslau«.

Vsakdo se pač spominja, kaka senzacija je bila, ko sta nemški ladji »Göben« in »Breslau« začetkom meseca avgusta srečno utekli velikemu angleškemu brodogradu, ki je na nju čakalo ter se rešili v Egejsko morje. Šele sedaj se je stvar pojasnila. »Göben« in »Breslau« sta dne 6. avgusta morali zapustiti Mesino — blizu tam je čakalo na nju angleško brodograd. Ravno tedaj je pa dobilo angleško brodograd radiotelegrafično naznanilo, da je med Anglijo in med Avstrijo izbruhnila vojna in da se mora brodograd takoj umakniti na svojo bazo, namreč na Malto. Brodograd se je seveda pokorilo temu povelju in vsled tega je bilo »Göben« in »Breslau« mogoče, da sta utekla. V resnici je pa vojna med Avstrijo in Anglijo bila napovedana šele šest dni pozneje. V Malti se je potem izkazalo, da je bilo radiotelegrafično povelje angleškemu brodogradu poslano z — nemške ladje »Göben«. Mogoče je to bilo le, ker je ta ladja pač imela v rokah ključ za radiotelegrafične pogovore v angleški mornarici. Seveda so Angličani ta ključ takoj premenili.

TURŠKA VOJNA.

Prodiranje Turkov proti Sueškemu prekopu.

Iz Aten poročajo v Pariz, da je turška vojska 76.000 mož pod vodstvom Izet paše na poti proti Sueškemu prekopu. Nemci in Turki so baje razdelili 10.000 pušk med Beduine, ki se bodo postavili na utrjeni črti v El Arisu. »Corriere della Sera« poroča iz Kaira, da grade Turki pod vodstvom nemških inženirjev železnico do Sueškega prekopa, ki se pri Maanu odcepi od železnice Damaskus - Mekka.

Upor v Zgornjem Egiptu.

Iz Londona poročajo o uporih v zgornjem Egiptu in Sudanu. Že dne 10. novembra so se domači polki v Abu Hammedu in El Orfi uprli. Te polke so bili za kazni poslani v te pokrajine, ker so bili že del časa uporni. Odposlanci Senusov so jih obvestili o izbruhu svete vojne, narkar so umorili angleške častnike ter se pridružili vstaškim Arabcem.

Portugalske čete za Egipt.

»Frankfurter Zeitg.« poroča iz Carigrada: Pred par dnevi so dospeli

li portugalski častniki v Egipt. Sledili jim bodo portugalski vojniki. Na povelje Kitchenerja se bodo v prvih decembrskih tednih izkrcali močne portugalske čete v Egiptu.

Afganistan.

Iz Afganistana in Indije poročajo, da so se afganske čete pod emirjem Habibulohom zbrale. Dospeli so tudi vojaki iz Beludžistana.

Sveta vojna v Tunisu.

Poročevalec »Berliner Tageblatt« poroča iz Carigrada: Iz Tunisa prihajajo poročila, iz katerih je posneti, da proklamacija svete vojne spodkopava gospodstvo Francozov v severni Afriki. Prebivalstvo Tunisa je zelo nemirno. Mohamedanski vojaki, ki bi bili morali oditi na evropska bojišča, so se uprli.

V Abesiniji.

Angleška in francoska vlada sta se potrudili, pridobiti Abesinijo, da bi postavila vojsko proti vstašem v deželi Somalijev in v varstvo Egipta. Abesinski vladar je to prošnjo odklonil. Po drugi vesti, in sicer po uradnem arabskem listu »Msir«, je abesinski vladar dal egiptovsko-angleški vladi 200.000 mož na razpolago.

Francozi v Maroku.

Iz Tangerja poročajo, da so bile čete polkovnika Laverdura, ki so bile že 13. novembra pri Khenifri poražene, 24. novembra zopet poražene na poti od Tadla v Fez. Te čete, skupaj 3000 mož, so šle nasproti čem generala Henryja, ki so štele 6000 mož, da potem skupno osvobodita posadko, zajeto v Fezu. Malo predno sta se oba oddelka strnila so jih vstasi v neki dolini v slabi poziciji napadli. Padlo je 148 evropskih vojakov in 7 častnikov. Končno so se čete v naskoku prebile proti severu, pustile pa so vse topove in vozove sovražniku. Generalrežident v Maroku Liantey zahteva ojačenja.

VSTAJA V JUŽNI AFRIKI.

Iz Haaga poročajo, da so Angličani v Južni Afriki uvedli strahovlado. Cenzura zatre vsa poročila. Kljub temu so dospela pisma iz Pretorije v Capetown, iz katerih izhaja, da je 4000 vstašev s topovi začetkom novembra oblegalo Pretorijo in da je v Oranju 15.000 vstašev v 7. kolonah.

HOLANDSKA IN ANGLIJA.

Iz Amsterdama poročajo: Holandska vlada se vojaško pripravlja, da zavaruje provincije Zeelandske pred mogočim vpadom Angležev. — Forta Vlissingen in Terneuzen sta dobila najtežje topove in vse garnizije so močno ojačene.

Situacija v Bolgariji.

Kakor javljajo berlinski listi, je prispel v Sofijo novi ruski poslanik, knez Trubeckoj, ki ima nalogo, da spravi Bolgarijo s Srbijo. Konferiral je opetovano z ministrskim predsednikom in z voditelji raznih strank. Prihodnje dni prispe baje ruski general Vladislavov, kot poseben odposlanec ruskega carja.

Bolgarski rezervni častniki so sklicali v nedeljo veliko zborovanje, na katerem so se izrekli proti agitaciji takozvanega narodnega komiteja za okupacijo Makedonije. Resolucija poudarja, da se mora odločitev prepustiti odgovornim državnikom, ne pa raznim agitatorjem, katerih cilji so jako nejasni.

V nemških diplomatskih krogih se zatrjuje, da sta se Srbija in Bolgarija v kompenzacijskem vprašanju že precej zblížili. Ker pa je Bolgarija zahtevala tudi Bitoli, je Grška kot kompaciscenčinja bukreškega miru priglasiila svoj energičen veto.

Imenovanje bivšega bolgarskega belgijskega in sedaj carigradskega poslanika Toševa za poslanika na Dunaju, se komentira v podučnih krogih kot dokumentiranje strogo nevtralnega naziranja sedanje vlade, ki upa, da bo izdržala vedno silnejšo rusko agitacijo v Bolgariji.

Italijanska vlada je zasedla portugalsko vojno ladjo.

Milan, 2. decembra. Italijanska vlada je zasedla v ladjedelnici Ansaldo Armstrong v Sestri Ponente torpedni rušilec, ki se gradi tamkaj na račun portugalske republike.

Knez Bülow ne gre v Rim.

Nedavno se je zatrjevalo, da bo bivši nemški državni kancelar Bülow imenovan za nemškega velepo-

slanika v Rimu. Temu nameravanemu imenovanju se je pripisoval velikanski pomen glede na razvoj odnošajev med obema državama. Glasila tripelentente so živahno intrigrirala, da preprečijo to neljubo jim imenovanje. Sedaj se javlja od nemške oficijozne strani, da je bilo vse razburjenje preuranjeno: knez Bülow za enkrat ne bo imenovan, akoravno je mogoče, da pride pozneje tudi ta eventualnost v poštev.

Japonsko - kitajska konferenca v Pekingu.

Kakor javlja »Reichspost« po ruskih poročilih se sestane v Pekingu konferenca zastopnikov Japonske in Kitajske, ki naj skuša izravnati med obema državama obstoječe difference radi Kiaučava, Cinanfuja in šantunske železnice. Odnosaji med obema državama so jako napeti in ni izključeno da pride do vojne.

Kako navdušujejo Belgijce k zadnjemu odporu.

Od belgijske armade je ostala samo še mala peščica. Njene vrste se od dneva do dneva bolj redčijo, zato se ni čuditi, da vpadu belgijskim vojakom pogum in da vedno bolj hrepene po miru. Treba jih je torej na umeten način bodriti, da vztrajajo v bojni črti in da jim popolnoma ne klonijo moči. To težko nalogo je prevzel minister Vandervelde, vodja socialnodemokratske stranke v Belgiji. Vandervelde poseba često belgijsko armado na bojišču in pri vsakem takim posetu ima navduševalen govor na vojakke. Vsebinsko enega izmed takih navduševalnih govorov podaja »Arbeiter Zeitung«. Po poročilu v »Arbeiter Zeitung« je Vandervelde govoril tako-le:

»David je premagal Golijata... Bridke izkušnje že imate. Gladovali ste, zmrzovali ste in še zmrzujete. Poznate grenkobe umikanja. Sami ste bili v Liittichu, v Tirlementu, v Antverpnu, sami proti sovražniku, groznemu po svojem številu in po svoji organizaciji. Pred dvajsetimi dnevi so izvršili Nemci obupen poskus, da bi vas porazili. Bil sem takrat med vami. Hrabil sem vas, prosil sem vas, da vstrajate, rotill sem vas, da branite zadnji košček naše zemlje do zadnjega in naj velja to, kar hoče.

Storili ste to in zadržali sovražnika...!« »Da!« so zaklicali mladi Belgijci s plantetimi očmi.

»Čestitam vam! Prišel sem semkaj, da vam čestitam. Kralj me je poslal in mi rekel...« Zasišal se je v daljavi grom in nato je nekaj zažvižgalo nad glavami.

Častnik, ki je zrl skozi daljnogled, je zaklical: »Sklonite se, gospod minister!«

Kakih sto metrov od ministra se je razpočil šrapnel.

Vandervelde je hladnokrvno nadaljeval: »Kralj mi je rekel: Pojdite k mojim četam. Ohrabrite jih znova, vlijte jim v srca zavest, nado v končno zmago. Prijatelji moji, ako je vaše zaupanje v zmago tako veliko, kakor moje, potem moramo zmagati in bomo zmagali. Začetkoma ste bili sami!...«

Častnik je zopet zaklical: »Sklonite se, gospod minister!« In zopet je treščila v bližino sovražna granata. Minister je nadaljeval:

»Ozrite se okrog sebe! Francozi, Angleži so na vaši strani. Iz Indije, Južne Afrike, Kanade, iz vseh delov sveta prihajajo svobodni možje, da vam ponudijo srce in roko. Kozaki, kozaki so na Pruskem in so vaše sovražnike že naučili, kaj so grozote invazije.«

»Bravo, bravo!« so klicali vojakji.

»Moji prijatelji! Potrebna je še vaša hrabrost. Mraz, zima in nemška armada, to so trije sovražniki. Bodite za to trikrat hrabrejši! Ničesar vas ne sme zadrževati in če bi ne imeli ne čevljev, ne kruha, bi vam klical kakor Napoleon svojim vojakom v Italiji: »Vzemite si jih tam doli! Zakaj tu doli so vaše matere in žene. One pričakujejo, da se vrnete in jih osvobodite. Poljubite vas bodo na razpaljeno vaše zmagovito čelo. V naša mesta, prijatelji moji, v naša mesta! In zastave spredaj! Živela Belgija!«

»Živela, živela!« je odmevalo vsepovsodi.

Tako je govoril Emile Vandervelde, vodja belgijske socialne demokracije.

Njegov govor priča, da je bednim belgijskim vojakom potrebno mnogo, mnogo bodrilnih besed, da jim ne klone pogum.

Vzroki dolgotrajnosti današnjih bitk.

Taktični reglement vseh evropskih držav obsega, kakor posnamemo iz članka nekega višjega častnika v velikih potezah tele vrste bitk:

1. Bitka z neprestanim kretanjem (recontre). V tej bitki skušata oba sovražnika med prodiranjem izsiliti odločitev s tem, da pošljeta v boj na odločilnih mestih vedno nove čete. Odločilno za uspeh v taki bitki je bilo, da skušata sovražnika drug drugega prijeti v boku, vsled česar ga lahko z dveh strani napadata. Če se posreči prijeti sovražnika na obeh krilih, je učinek tem večji.

2. Naskok na sovražnika, ki je že pripravljen za obrambo. Sovražnik se je odrekel prostosti kretanja in dejanja, zagotovil pa si je vse udobnosti krajevnih razmer. Napadanje zahteva skrbno pripravo in izvedbo strogo po načrtu.

3. Naskok na utrjene pozicije. Take bitke se le prav počasi razvijajo ter jih izvojujejo vojniki večidel vedno ponoči. Čim močnejša je pozicija, tem bolj podoben je boj obleganju.

Vse armade so v mirnem času vežbale te tri vrste boja, v posameznih državah pa so posebno vežbali prvi način boja, ker je zahteval hitrega preudarka. Rusko-japonska vojna je prinesla takozvani boj v pozicijah. Upravičenost tega boja za evropska bojišča so kratkotalo zanimali. Sedaj pa so nam pokazali boji Francoskem ob Aisni in na Flandriskem, v Galiciji in na Ruskem Poljskem te boje v nesluteni popolnosti. In zakaj? Ker se v mirnem času učinkovanje današnjega oboroženja ni moglo pokazati in ker so povsod to učinkovanje ognja podcenjevali. Realna resnica pa je učila prilagoditi se novim vojnim razmeram, ali skratka na novo se učiti.

Moderno oboroževanje evropskih vojsk sicer ni enakovredno kakor ni enakovreden duh vojsk, v splošnem pa difference niso prevelike. Puška je v vseh državah repetirka, kaliber, municija skoraj enaka, enake so strojne puške, nekatere države pa imajo neenako več tega morilnega orodja. Brzostrelni topovi s cevmi, ki po vsakem strelu zopet skočijo v svojo prvotno lego, z oklopnimi ščiti in pripravami za merjenje, da lahko streljajo celo popolnoma zakriti, so precej enakovredni. Havvice in močnarji pa so zelo različni. Tako so na prim. ruske havvice zelo težke ter jih je pri slabih potih in v neugodnem terenu le s težavo mogoče spraviti naprej. Nekatere države pa imajo še stare topove, ki jih je treba po vsakem strelu zopet postaviti v pozicijo nazaj in nanovo nameriti, kar je zelo zamudno in vpliva na kvaliteto ognja. Končno so 305 centimeterski in 42 centimeterski možnarji specialiteta dvoveze.

To novo oboroževanje s svojim strašnim uničujočim učinkom je zahtevalo že po prvih izkušnjah novo taktiko, ki sili napadalca in branitelja, da se zakopljeta. Iz tega se je razvil boj v pozicijah, ki se vrši v dolgih frontah. Pehota leži zakopana in si mora z lopato napraviti pot. Artilerija deluje proti sovražni artileriji in pehoti.

Napredovanje pa je sila težavno in zamudno ter gre od pozicije do pozicije, ki so zopet z jarki med seboj zvezane, pri tem je mogoče pridobiti le malo prostora in napredovanje se vrši večinoma a le v noči. Artilerija obstreljuje zakrito sovražno artilerijo tako dolgo, da doseže svoj namen in da more lastna infanterija napredovati. Tako gre cele dni, tedne in mesece. Pri veliki razsežnosti je stranski napad sila počasen in zamuden. Sovražni letalci to seveda izsledijo in sovražnik se lahko pripravi na protinapad. Možnost take boje skrajšati je skoraj izginila, izvojevati jih je treba, da je eden ali drugi popolnoma izčrpan. V tem leži vsa skrivnost zakasnitve odločitve.

VOJNO ZASEDANJE NEMŠKEGA DRŽAVNEGA ZBORA.

Govor državnega kancelarja Bethmanna - Hollwega.

Berlin, 2. decembra. (Kor. ur.) Nemški državni zbor se je danes sestel, da razpravlja o novem vojnem petmilijardnem kreditu. Mnogi poslanci so prispeli v vojaških uniformah, galerije so natlačene, na tribunalu je zbrana odlična družba iz dvorskih, diplomatskih in aristokratskih krogov. Tik pred otvoritvijo seje vstopi v dvorano državni kancelar pl. Bethmann - Hollweg v uniformi generalskega poročnika.

Predsednik dr. Kämpf je otvoril sejo s patrijotičnim nagovorom, v katerem je slavil požrtvovalnost nemškega naroda in uspehe nemškega orožja: Staro in mlado, žene in možje vse hoče sodelovati v tej velikanski vojni, ki jo vojuje nemški narod. Vse se zaveda ogromne odgovornosti. Edinstvo naroda bo premagalo vse težkote; zavedamo se končne zmage. Gospodarska organizacija nemškega naroda je odlična, uspehi armade so sijajni; v vsaki bitki so naše vojske sovražnike porazile. Zaupaloc v pravičnost svoje

stvari, se bomo branili če treba proti celemu svetu in bomo zmagali.

Nato se je dvignil državni kancelar pl. Bethmann - Hollweg ter izjavil: »Cesar, ki se nahaja pri armadi, mi je naročil, da vas prisrčno pozdravim in da se v njegovem imenu zahvalim tudi s tega mesta celemu nemškemu narodu. Prve naše misli veljajo njemu, naši armadi in mornarici. Ponosni in s popolnim zaupanjem se oziramo na naše vojske in na naše avstro - ogrske tovariše. V zadnjem času se nam je pridružil nov zaveznik, ki ve, da bi uničenje Nemčija tudi za njega pomenilo pogin — Turčija. Naši nasprotniki so skovali proti nam velikansko koalicio, toda okusili bodo bodejo, upamo, da sega roka naših hrabrih zaveznikov do najobčutnejših mest njihovega svetovnega položaja.

Dne 4. avgusta je proglasil državni zbor za nezlomljivo voljo celokupnega naroda, da hoče braniti svojo neodvisnost do skrajnosti. Od takrat so se zgodile velike reči. Kdo bi mogel naštet slavnostna in junaška dejanja naših armad, polkov, kompanij, križark, podmorskih čolnov v tej vojni? Brezprimerna hrabrost naših čet je ponesla vojno navzlec premoči naših nasprotnikov daleč v sovražno ozemlje. Tam stojimo trdno in močno, in v vsem zaupanjem smemo zreti v bodočnost. Toda odprana sila sovražnikov še ni strta. Ni še konec naših žrtve. Narod bo prenašal nadaljne žrtve z istim heroizmom, kakor dosedaj, kajti mi moramo in hočemo dobojevati svoj obrambni boj za svobodo in pravico do ugodnega konca.

Jasno je, kdo je odgovoren za to največjo vojno svetovne zgodovine. Rusija ima zunanjo odgovornost, notranjo odgovornost pa nosi Anglija. Londonski kabinet je mogel vojno onemogočiti, ako bi bil v Petrogradu izjavil, da Anglija ne mara, da bi se iz avstrijsko - srbskega konflikta razvila vojna celega kontinenta. Ako bi bili Angleži tako govorili, potem bi bila morala tudi Francija energično zadrževati Rusijo in naša posredovalna akcija v Petrogradu ter na Dunaju bi se bila posrečila. Toda Anglija je sicer zagotavljala, da je miroljubna, istočasno pa je v Petrogradu sporočila, da stoji popolnoma na strani Francije. Londonski kabinet je dopustil to strahovito vojno, ker je smatral, da je prišel trenutek, ko bo mogoče uničiti največjega konkurenta Anglije na svetovnem trgu. Zaščita belgijske nevtralnosti je bila le krinka. Dokumenti, ki smo jih našli v Bruslju, dokazujejo, da so naši vojniki, ko so vdrl v Belgijo, prekorali meje države, ki je bila že sama prekršila svojo nevtralnost. Anglija je nagovorila tudi Japonce, da so nam vzeli Kiaučau in prekršili nevtralnost Kitajske.

Agresivni značaj tripelentente je sedaj jasen vsakomur. Vsi naši poskusi, doseči ravnotežje med trojnimi sporazumom in trozvezo, so morali ostati brezuspešni, ker se Francija ni hotela odreči ideji revanše, ker je Anglija stremela zavestno za tem, da nam onemogoči svobodni razvoj in ker se je Rusija, zapeljana od panslavistične pohlepnosti, pogrezala v vedno ostrejšje konflikte z avstro-ogrsko monarhijo in v vedno večje sovraštvu proti vsemu, kar je nemško.

Anglija nas hoče gospodarsko uničiti, Francija se nam hoče maščevati za leto 1870., v Rusiji hoče triumfirati panslavizem. Vsem sovragom kličemo: Nemčija se streli ne da! Mi bomo vzdržali tako dolgo, da se ne bo nobeden več upal motiti naš mir in da bomo mogli razviti vso svojo nemško moč.

Govoru državnega kancelarja je sledilo burno odobravanje.

Potem, ko so še govorili zastopniki raznih strank, je odobril državni zbor petmilijardno kreditno predlogo ter se odgodil do 2. marca 1915.

Dnevne vesti.

— Zavzetje Belgrada se je razvedelo včeraj proti šesti uri zvečer v Ljubljani in se je bliskovito hitro razneslo po celim mestu. Županovemu pozivu naj se razobesijo zastave, je vse z veseljem sledilo. Zvečer sta dve vojaški nadomestni kapeli svirali po mestu spremljali pa sta jih večje množice z živahnimi klici. Grad je bil deloma razsvetljen in ob 9. uri je zadonel 21 strelav iz topov, tako da je tudi daljša okolica izvedela za uspeh, ki ga je izvojevala avstrijska armada po dolgem heroičnem bojevanju proti Srbiji ravno na dan 66letnice cesarjevega vladanja.

— Zavzetje Belgrada so včeraj v raznih avstrijskih in ogrskih mestih slovesno praznovali kot velik vojaški uspeh in zgodovinski dogodek ter prirajali vsakovrstne patrijotične manifestacije.

— General ininterije Liborij vitez Frank, čigar armada je včeraj zasedla Belgrad in ki je sedaj odlikovan z velikim križem Leopoldovega reda, je svoj čas kot generalni major služil dlje časa tudi v Ljubljani.

— Pogoščenje ranjencev v mestnih poslopjih. Povodom 66letnice vladanja cesarja Frana Josipa so bili včeraj ranjenci v vseh bolnicah, ki so last mestne občine, pogoščeni na mestne stroške. Vsak izmed ranjencev je dobil primerno količino piva, klobas, potic, cigaret in smotk. V belgijski vojašnici je prevzela pogoščenje ranjencev županja gospa dr. Tavčarjeva sama. Svoj posel je izvršila s toliko ljubeznivostjo in dobroto, da so bili ranjenci naravnost ginjeni. Dobri gospe so se zahvaljevali s solzami v očeh. Gospo župano je spremljal po bolnici šef-zdravnik dr. Herzmann, ki se je končno v imenu ranjencev tudi v izbranih besedah zahvalil gospe za njen trud, za njeno skrb, požrtvovalnost in dobroto. — V bolnišnicah v »Mladiki« in liceju je vodila pogoščenje gospa Berta dr. Trillerjeva, soproga podžupana dr. Trillerja; v bolnišnici v obrtni soli pa gospa Jelka dr. Bretlova. Tudi tema gospoda so se ranjenci ginjeno zahvaljevali za darila in za njihovo veliko skrb in dobroto.

— Božič v vojni. Tukajšnja nabi-ralnica c. in kr. urada za vojno preskrbovanje (Simon Gregorčičeva ulica št. 20, v pritličju na desno) sprejema božična darila za naše vo-jake v vojni do vstetega 6. decembra 1914. Po tem dnevu dohajajoča bo-žična darila se morajo odkloniti, ker se jih ne more četrta pravčasno do-staviti.

— Junaška smrt za domovino. Na severnem bojišču je padel enolet- in prostovoljec 27. pešpolka, gospod Dušan Sajovic v starosti 20 let, sin gospoda Karla Sajovica, promet- nega kontrolorja južne železnice v Ljubljani. Časten mu spomin, žalu- joči rodbini iskreno sožalje!

— Umrli je za ranami v Zagrebu v rezervni bolnišnici enoletni prosto- voljec 29. pehotnega polka, gospod Josip Cvetko.

— O A. Koletniku, po katerem je nekdo povpraševal v našem listu, nam poroča ranjenec 87. pehotnega polka, Pinter, to - le: »V Sloven- skem Narodu« se je vraščalo po A. Koletniku, vojaku 87. pehotnega polka. Bil je najprej pri oddelku te- ga polka na Pragerskem. Od tu je moral na bojišče v Galicijo. Imel je nesrečo: zadela ga je granata ravno v glavo in mu jo razbila. Škoda hrab-rega tovariša!

— Pogreša se Franc Udovč, četovodja 6. stotnije 27. pešpolka do-mobrancev. Od 26. avgusta ni nobe- ne vesti od njega. Zato se prosi nje- gove tovariše ako ve kdo kaj o njem, da to sporoči na njegovo sestro Mici Pavlovič-roj. Udovč, Brezovica pri Ljubljani.

— Pogreša se že delj časa kor- poral Karel Poženeč 27. pešpolka. Poročalo se je, da je bil ranjen. Kdor bi vedel, kje se nahaja sedaj, naj sporoči našemu uredništvu.

— Seznamek izgub št. 70 je na- bit na deski pred mestnim magi- stratom.

— Zglasilna dolžnost poštnih uslužbencev iz krajev, zasedenih od sovražnika. Poštne uslužbenke, ki so se umaknili iz krajev, zasedenih od sovražnika, in ki se morebiti nahaja- jo v teh krajih, poziva c. kr. trgovin- sko ministrstvo, da se radi spolnitve »zglasilnega lista« nemudoma prija- vijo poštešnemu uradu svojega tačas- nega bivališča.

— Zahvala. Ob spisovanju zad- njih priobčenih zahvale c. in kr. postaj- nega ter c. in kr. garnizijskobilniškega poveljništva sopomožnikom pri spravljanju v Ljubljano dohajajočih ranjen- cev so bili po neljubi pomoti iz sez- namka onih, ki za prevoz ranjencev blagovoljno posojajo vozila ali pri- prege, izpuščeni: gg. zidarski mojster Cerne (Sv. Petra cesta), mesar Ivan Košenina in zidarski mojster Ivan Ogrin ter špedicijska ttrdka R. Ran- zinger, ki posojajo po en par vpre- ženih konj, poslednje imenovana trdka razen tega en vprežen voz za poštstvo, nadalje gg. Andrej Šarabon, ki po- soja po en vprežen break, končno g. prevoznik Valentin Klemenčič, ki posoja en nevprežen break. S tem bodi seznamek dopolnjen in pogrešek brez zamere opravičen.

— Delo z izdelovanjem perila za vo-jake. Za vojaštvo je potreba na- praviti veliko množico perila, saj in spodnjih hlač. Izdelovanje takega perila in blaga oddaja na malo obrt dunajski c. kr. obrtno-pospeševalni urad. Delo pa se zamore izplačati ra- di majhnega zasluga za vsak kos (ca. 32 v za srajce in hlače skupaj) le, če bi bilo dobro organizirano in izvr- ševano pod enotnim nadzorstvom. Dnevni zaslužek bi znašal v tem slu- čaju k večjem 1 K do 1 K 50 v. Kdor

želi dobiti to delo, posebno živjanja dobro izučene osebe, ki bi se zado- voljile z navedenim zaslužkom, naj se zgasi v svrhu dogovora najkas- neje do 10. t. m. v pisarni tukajšnje- ga zavoda za pospeševanje obrti na Kranjskem, Dunajska cesta št. 22.

— Koncert »Glasbene Matice« se je vršil snoči in je sijajno uspel. Poročilo priobčimo jutri.

— Miklavžev večer v »Narod- nem domu« se vrši, kakor že objavl- jeno, v soboto, dne 5. decembra ob pol 8. zvečer v veliki dvorani v I. nadstropju. Vstopnina za odrasle 40 vin., otroci — v spremstvu staršev — so vstopnine prosti. — Čisti doho- dek se izroči podpornemu fondu za rodbine v vojaške poklicaniki mož, ter se bodo preplačala z ozirom na blagi namen hvaležno sprejemala. — P. n. občinstvu se obenem vlijudno naznanja, da se bodo darila — le v zavitihih, z razloženo pisanim imenom — sprejemala v soboto popoldne od 3. ure naprej v veliki dvorani »Narodnega doma« v I. nadstropju. — K obilni udeležbi vabi — o d b o r.

— Zdravniški sestanek jutri v petek 4. t. m. ob pol 8. zvečer v Pl- zenski restavraciji pri »Roži«.

— Nov denar. Nemški listi poro- čajo, da bo na podlagi dogovora med dunajsko in budimpeštansko vlado izdan nov denar, namreč 50vinarski novci iz nikla.

— Razglas glede dopustitve voj- nopoštinih zavojev o Božiču. Bližajo- či se Božič je zbudil v prebivalstvu željo, da olajša dragim svojem v vojni ločitev od rodbine z običajnimi božičnimi darili. Ustrezajoči splošni želji, je vojna uprava v svoji skrbi za blagor vojskujočih se vojakov kljub skoro nepremagljivim težkostem, uspešno organizirati promet vojnih pošiljatev, sklenila, dopustiti vojno- poštne zavoje v času od 5. decembra 1914 do vstetega 15. decembra 1914 za vse čete, in sicer z naslednjimi pogoji: Teža in obseg. 1. Vojnopoštini zavoji ne smejo biti težji nego 5 kg in v svojem obsegu ne smejo prese- gati 60 cm v dolgosti, širokosti in vi- šini. — Vsečina. 2. Vojnopoštini zavojih se smejo pošiljati razun obla- čil in oprave, tudi take jestvine, ki se ne pokvari, kakor: prekajeno meso, suhe klobase, salame, trd sir, prepečenec, keks, čokolado, čaj, kon- serve v pločevinastih dozah. Dovo- ljene so tudi smotke, cigarete in to- bak. — Zavoji. 3. Zavoji morajo biti z ozirom na daljavo transporta in z ozirom na mogoče vremenske nepri- like, posebno trepčno napravljeni. Za ovoj se smejo rabiti: povoščeno platno, nepremočljivo blago ali trdni leseni zaboji. Ovoji iz blaga se mo- rajo sešiti, zaboji dobro zabiti. Ne- dopustni so slabi leseni zaboji, poštni kartoni in papirni ovoji. — Naslov. 4. Naslov mora biti točen, pravilen in na ovoju samem napravljen ali pri- šit. Papir naj se za naslovne praporce in listke ne uporablja. Netočni, ne- pravilni in odpadajoči naslovi so vzrok, da se pošiljate izgube. Na zavitku naj se napiše v levem zgorn- jem koncu ali na strani: ime in bi- vališče odpošiljatelja, in v desnem zgornjem koncu »vojna pošta«. Na- slov prejemnika obsegaj: Krstno in rodbinsko ime, šaržo, vojno krdelo, pododdelek in kot kraj namembe vojni poštni urad s pravilno številko. Prepis natančnega naslova naj se vlož v zavoj, da se more izročiti za- vitek po njegovi otvoritvi, ako bi se naslov na zavitku izgubil. — Nevar- nost odpošiljatelja. 5. Vojnopoštini za- voji se prevzemajo samo ob lastni nevarnosti odpošiljatelja, ker pošta radi posebnih razmer na bojišču in radi neodvrčljivih slučajev višje si- le, ne more jamčiti niti za pravčasno, niti za pravilno dostavo pošiljat- ve. Ker v vojni ni posebnih vroče- valnih organov, je ravnotako nedo- pustno, da se zahteva posebno rav- nanje s pošiljateljico, kakor pobiranje povzetnega zneska, ekspresno do- stavljanje v lastne roke, povratna po- trdila itd., kakor je nedopustno, ozna- čiti vrednost pošiljate. Na vsak na- čin naj se opusti, prilagati predmete posebne vrednosti ali denar v goto- vini; za vojnike take stvari nimajo nobene koristi, odpošiljatelj pa nji- hova izguba lahko občutno oškoduje. Za izgubljene ali pogrešane stvari se ne daje nobena odškodnina. Spre- mnila. 6. Spremnika se mora pravilno izpolniti; tam, kjer je natisnjeno »Vrednost«, se mora napisati: »Ob lastni nevarnosti«. Na odrezku spremnice se sme navesti samo od- pošiljateljevo ime in bivališče. — Pis- mona sporočila so na odrezku ne- dopustna, ker naslovljenec spremni- ce sploh ne dobi v roke. Pač pa se smejo namesto naslovnega lističa priložiti pošiljati pisma s popolnim naslovom prejemnika. — Plačilo poštnine. 7. Za vojnopoštne zavoje je treba plačati poštino. Za vsak za- voj je plačati enotno pristojbino 60 vinarjev na ta način, da se prilepijo znamke na spremnici. — Zavoji, ki jih ni mogoče vročiti, zapadejo v prid potrebnega moštva. 8. Vojno-

poštini zavoji, ki jih iz kateregakoli si- bodi vzroka ni mogoče vročiti, na- pačno naslovljeni in zavoji brez na- slova, zavoji za pogrešane, padle, za od- išle ranjene ali obojele naslovnike in dr. se ne vračajo. Vsebinsko takih zavojev razdeli oddelkovo povelj- stvo med potrebno potrebo. Odpoš- iljatelj nima pravice do odškodnine.

— Samostojna grško - katoliška cerkev v Bosni in Hercegovini. Iz Sarajeva prinaša »Neue Freie Pres- se« vest, da se je sveta stolica z de- kretom kongregacije de propaganda fide z dne 7. novembra odločila, usta- noviti apostolsko administracijo za Bosno in Hercegovino ter je imeno- val misijskega duhovnika v Brene- nu, Aleksija Bazinka, za titularja. Ad- ministrator je sedaj direktno podre- jen papeški stolici.

Trgovcem in konzumentom! Po posredovanju c. kr. trgovskega mi- nistrstva je dobilo tržaško skladišče 50.000 vreč braziljske valorizacij- ske kave po znižanih cenah in jo po- nudilo v svrhu preskrbovanja neka- terim občinam. Mestni magistrat v Trstu je prevzel te kave pod origi- nalnimi pogoji 17.000 vreč (72% Santos in 28% Rio-kave) ter jo pre- pustil tržaški trdki Häcker in Meissner (prosto skladišče št. 4) z na- logom, da se ima ta kvantum razpe- čati le trdkam v južnih deželah (Srednja in Spodnja Štajerska, Koro- ška, Tirolska, Kranjska, Primorska in Dalmacija). Pri tem je pa dobiček omejen po maksimalni ceni, po kate- ri se ima konzumentom prodajati. C. kr. trgovsko ministrstvo je normi- ralo sledeče maksimalne cene, po ka- terih se sme valorizacijska kava konzumentom prodajati, sledeče: Za Kranjsko: pražena kava, ne višje, kakor 4 K, Santos kava surova, ne višje, kakor 3 K 30 v, Rio kava, ne višje, kakor 3 K 10 v. Glasom nare- de c. kr. deželne vlade za Kranjsko, morajo trgovci, ki bodo prodajali to valorizacijsko kavo, imeti označeno na vidnem kraju s posebnim napisom ter jo imeti na posebnem kraju. Mak- simalne cene za nadrobno prodajo valorizacijske kave so tedaj deloma spremenjene in se le-tasme prodajati: pražena kava 4 K, Santos surova 3 K 30 v in Rio surova 3 K 10 v.

Vrhnika. Pivovarna v Mengšu je ustanovila tukaj novo zalogo za pivo. Kakovost piva te najstarejše slovenske pivovarne, sedaj moderno urejena in z najnovejšimi stroji opremljena, je najboljša ter presega na izbornosti večino tujih na Kranj- skem delujočih pivovarn. Zalogo bo vodil, kakor je razvidno iz današnje- ga tozadevnega inserata, na katere- ga opozarjamo, g. L. Rogelj, tu- kajšnji sodavičar.

Nesreča na železnici. V noči od 1. na 2. t. m. je na postaji Opčine pri Trstu prišel v Ljubljani stacionirani sprevodnik Belšak pod vozove, ki so mu zdrobili desno nogo. Zdravnik mu je nogo odrezal, na kar so siro- maka odpeljali v bolnišnico v Trstu.

Ljubezen bdi, velikanska drama s prologom in dvema dejanjema, se predvaja v petek v kinematografu Ideal. »Hesparia«, znamenita italijan- ska tragedinja, igra glavno vlogo in očara gledalce ne le s svojo umetnost- jo, toda tudi s svojo lepoto in ele- ganco. — V soboto »Muhavosti sve- tovine daem«, senzacionalna drama v 3 delih. Poleg tega še veleznanimiv »Vojni film«.

Zgubljene stvari, priglašene c. kr. pol. ravnatelstvu: denarnica s 16 K, torbica z denarnico s 14 K in 1 ključek, omot z ročnim delom, 50 K v bankovcih, črna denarnica s 16 K 10 v, srebrna damska ura z zelenim pokrovcem, bankovec za 10 K, šči- palnik z etuijem.

Najdene stvari, ki se dobe pri c. kr. policijskem ravnatelstvu: ban- kovec za 10 K (najden 26. novembra 1914), bankovec za 2 K, omot z voja- škim perilom, zlat uhan z diamanti, 30 K v bankovcih, samokres s tor- bico.

Na včerajšnji semenj so prignali 843 glav živine, in sicer 271 konj, 374 volov, 170 krav, 24 telet in 4 prašiče.

Razne stvari.

* Češki »Narodni Listy« zopet dovoljeni na Ogrskem. »Narodni Li- sti« poročajo, da jim je ogrska vlada zopet dovolila poštni debit na Ogr- skem. Odtegnjen jim je bil pred dva- najstimi leti.

* Zepelin na Oškem. »Pra- ger Tagblatt« javlja: Uradno se raz- glaša, da bodo prihodnje dni pripla- vali iz Saksonskega Zeppelinovi zra- koplovi zlasti v južne Krkonoše. Ore za vezbalne vožnje. Prebivalstvo se pozivlja, da se skače zrakoplovcem povsodi uslužno in da jim gre na roko.

* Jezikoslovci v vojni. V navad- nem življenju je poklic jezikoslovca naravnost idiličen in nihče ne bi ver- jel, da se zna tudi jezikoslovec na bojnem polju odlikovati kot junak. Glasom nemških listov je doslej

padlo za domovino 436 jezikoslov- cev, 610 jih je pa bilo odlikovanih, med njimi dva z železnim križem prve vrste.

* Poljski gostje v Pragi. V Pra- go sta prispela poslanec Ziga grof Lasocki in vseučiliški profesor iz Krakova dr. I. Kaczmarczyk, da se poučita o razmerah, v katerih živijo galski begunci na Češkem. V Pra- gi bivajo tudi znamenita poljska igralca Roman Żelazowski in E. Ry- gier ter operna pevkinja Ada Ne- karova.

* Zimska obleka ruskih vojakov. Rusko vojaštvo ima za zimo poseb- no toplo opravo. Glavno skrb posve- ča ruska vojna uprava — nogam. Vojaki dobe na zimo posebno težke in prostorene škornje ter flanelaste kr- pe, ki so 30 cm široke in 90—120 cm dolge. Flanel se navije povrh noga- vic prav nalahko in zaveže na glež- nju. Tako zavarovana noga ostane v prostornem nepremočljivem škornju vedno topla in suha. Seboj imajo ru- ski vojaki tudi škornje iz klobučev- ne, katere oblačijo zvečer v taboru ali pa na pohodih po svežem snegu. Oficirji rabijo tudi debele galoše. Vojaki so pozimi preskrbljeni s kožu- hi, ki so tudi v rokavih podšiti s ko- žuhovino. Glavo si zavarujejo s ko- žuhovimi čepicami, okoli ušes in vrata si ovijajo flanelove šale. Vsak vojak ima dvoje rokavic, spodnje iz volne, druge — brezprstne — iz kožuhovine. Ta zimska oprava ruske armade je določena od vojne uprave; ali pa je rusko vojaštvo ž njo tudi res preskrbljeno, to bodo naši vojaki na severnem bojišču kmalu konsta- tirali — saj imamo nebroj vjetnikov, ki gotovo ne pošljejo svojih škornjev in kožuhov k svojemu regimentu, ka- dar se udajajo.

* Železnice v vojni. Velikansko in odločilno vlogo v vojni igrajo že- leznice, ne le pri mobilizaciji armade temveč v isti meri tudi pri vojnih operacijah samih. Na bojišču je ved- no ona armada že v naprej mnogo na boljem in sigurnejšem uspehu, ki raz- polaga z zadostnim železniškim omrežjem. Tudi številno mnogo šib- kejši armadi se ni bati sovražnikove premoči, kadar lahko ta nedostatek popravi z naglim gibanjem svojih čet, urnim premikanjem na ogrožene točke, z nepričakovanimi koncentra- cijami na mestih, kjer se sovražnik niti ne nadeja močnejšega napada. Pa ne le to: bojujoča armada bo tem vstrajnejša in bo imela tem več od- porne sile, čim boljše bodo njene zveze z zaledjem, čim boljše, točnej- ša in hitrejša bo torej njena etapna služba t. j. dovažanje živil, municije in orožja ter odvažanje ranjencev, vjetnikov itd. Konečno zagisura do- bro železniško omrežje bojujoči se armadi tudi event. potrebno umika- nje, da se vrši v redu in ji omogoči novo grupacijo njenih sil. Najugod- nejše za armado je, ako razpolaga s primernim številom radijalnih in povprečnih železnic. Prve služijo pred vsem etapni službi ter operaci- jam pred bitko in po njej (prodiranju in umikanju), druge pa služijo pred vsem operacijam med bitko samo, v kateri je prtok in odtok čet na po- sameznih delih fronte zlasti pa na krilih glavna skrb vojskovodje. Veli- kanska važnost železnic se je poka- zala zlasti pri pohodu nemške arma- de na Pariz. V par dneh so vrgli ta kraj Francozi s pomočjo svojega go- steha železniškega omrežja veliko armado z juga na sever in z vzhoda na zapad ter pričeli znano protiofen- zivo, pred katere silo se je moral ge- neral Kluck umakniti na sever. Boli v ruski Poljski nam predočujejo važ- nost železniških zvez še bolj jasno. Naša in nemška armada premaguje- te rusko premoč tudi za to, ker so njune čete vsled boljših železniških zvez mnogo gibljivejše, okretnije in izdržljive najogromnejše ruske sun- ke ne le vsled svoje hrabrosti, tem- več tudi vsled dejstva, da je mogoče vsako ogroženo točko v najkrajšem času primerno ojačiti z naglo pripe-

lanimi svežimi četami. V »najkraj- šem« času — to se seveda še ne pra- vi da v tekem par ur. Kajti tudi ka- paciteta železnice je omejena. Da se prepelje armadni zbor, za to je treba 153 vlakov. Kjer so železnice dvotirne, vozijo ti vlaki po obeh ti- rih v isti smeri. Med posameznimi vlaki pa mora biti najmanj 10 minut intervala. Predno se odpelje torej zadnja kompanija armadnega zbora preteče 25 in pol ur. K temu pridejo še transporti municije, živil in druge- ga materiala. Gorje če povzroči ne- pazljivost ali slučaj nesrečo, zamudo, oviro. Ves transportni program je ogrožen in se lahko ponesreči. Fran- cozi so zato uvedli na svojih važnej- ših progah že ob izbruhu vojne takozv. sistem vedno krožečih vla- kov. Brez obzira na potrebo vozijo po vseh progah v precej kratkih presledkih in z povsem enakomerno 25 km na uro normalno sestavljeni vlaki. Celi promet se je na ta način silno zenoštil in železnice so po- dobne rekam, v katere spuščas spla- ve. Večje postaje so urejene kot re- gulacijske postaje, ki po potrebi od- premljajo posebne vlake. Zatrjuje se, da se je ta francoski sistem jako dobro obnesel.

Brzojavna poročila.

Obstreljevanje Ypresa.

Pariz, 2. decembra. (Kor. urad.) »Parisienne« poroča na podlagi spo- ročil nekega prebivalca da traja ob- streljevanje Ypresa od 3. novembra neprenehoma. Dan na dan provzro- čajo nemška letala, ki priplovejo nad mesto, škodo, ki je celo večja, ka- kor jo stori težka artilerija. Vodo- vod je uničen. Zadnji prebivalci bodo mesto kmalu zapustili.

Nemški podmorski čolni.

London, 1. decembra. (Kor. ur.) Mornariški poročevalec »Timesa« piše: Operacije nemških podmor- skih čolnov v kanalu bodo naše ope- racije samo motile, ne pa ovirale. Pričakovati je nadaljnjih izgub. Te kuge ni mogoče zadržati od Kanala. Našli bomo podmorske čolne tudi še bolj proti zapadu. Treba je podvoje- ne pozornosti.

London, 2. decembra. (Kor. ur.) Pomorsko vojno sodišče je potrdilo zaplenbo nemškega parnika »Schle- sien« v Biskajskem zalivu. Mornari- ški poročevalec »Timesa« piše: Prve 4 mesece vojne so nemški podmor- ski čolni uničili 7 angleških vojnih ladij in 4 trgovske ladje. Vsled sre- ljanja s topovi so bile uničene 3 an- gleške vojne ladje in 50 trgovskih ladij.

Romunski topovi na Francoskem zaplenjeni.

Bukarešta, 1. decembra. Buka- reški listi poročajo, da je francoska vlada zaplenila več topov, rečnih torpedov, tri baterije težkih havbic kalibra 15 cm in mnogo gorskih to- pov, ki jih je Romunska naročila pri firmi Schneider & Co. v Creusotu.

Turki zasedli Ardanuč.

Carigrad, 3. decembra. (Kor. ur.) Glavni stan objavlja naslednji komu- niki: Naše, v pokrajini Coroka pro- dirajoče čete so si izvojevale nov uspeh. Zasedle so mesto Ardanuč, ki leži 20 kilometrov vzhodno od reke Coroh.

Dementi o trudu za mir.

London, 3. decembra. (Kor. ur.) Reuterjev urad poroča iz Washing- tona: Po konferenci z državnim taj- nikom Bryanom je zanikal ameriški poslanik na Holandskem, da bi bil izročil kako pismo kraljice Vilhelmi- ne predsedniku Wilsonu, ki bi obse- galo načrt za sklep miru.

Gospodarstvo.

— Mestna hranilnica ljubljanska. Promet meseca novembra 1914: 757 strank je vložilo 617.507 K 91 v; 1760 strank je dvignilo 833.104 K 93 vin. Stanje vlog 43.719.677 K 20 v. Število vložnih knjižic 29.981.

V imenu vse rodbine naznanjam vsem sorodnikom, pri- jateljem in znancem, da mi je po došlih zanesljivih poročilih padel na severnem brjišču 17. oktobra t. l. še ne dvajsetletni sin

Dušan Sajovic

enoletni prostovoljec pri c. in kr. peh. polku št. 27.

Zvesto pokorivši se ukazu domovine je pustil svoje mlado življenje.

3912

Priporočam ga v blagi spomin.

Karel Sajovic,
prometni kontrolor južne železnice.

III. zaznamek božičnih daril

ki so došli c. kr. deželnemu predsedstvu za vojake v vojni.

Darovali so: Upravništvo »Slovenskega Naroda« 16 K; pisarniški ravnatelj dr. Anton pl. Schoeppl 50 kron; blagajniški sluga Josip Kurent 2 K; nadgozdarski mojster Moric Hladik 10 K; finančni svetnik v p. Fran Zajc in rodbina 15 K; Jakob Sedej, šolski sluga v Ljubljani 2 K; več učencev I. mestne deške ljudske šole v Ljubljani 1 K; Roza Janda, rudninskega svetnika vdova v Ljubljani 10 K; Albert Samassa, Ljubljana 100 K; Karolina Karner-Eckert 4 K; zbirka železniških uslužbenecv postaje Bohinjska Bistrica, namesto venca na grob gospe dr. Vaček 50 kron; gojenci Mahrove trgovske šole v Ljubljani 181 K 6 v; knezoškofijsko služabništvo v Ljubljani 8 K; župnik Ivan Brance v Preski 6 K; župnik Ivan Müller pri Devici Mariji v Polju 5 K. Zbirka župnega urada na Ježici in sicer: S. Zupan 10 K, Marija Žibert 10 K, manjši zneski 49 K 10 v. — Zofija Bürger, mesto venca za umrlo gospo Rozo Till 10 kron; rodbina Henrik Wettach, mesto venca za umrlo gospo Rozo Till 20 K; državni in deželni poslanec Fran Povše 20 K; Fran Božič v Novem mestu 20 K; Andrej Ramovš, nadžupnik v Dobrempolju 20 K; Marija Stuppan v Ljubljani 10 K. Zbirka v okraju Rudolfovo: Mestna hranilnica v Rudolfovu 50 K; uradniki c. kr. davkarje v Rudolfovu 10 K, uradniki državnega pravdnitstva v Rudolfovu 10 K; vinski nadzornik Skalicky 4 K; Evgen pl. Terbuhovič, Mala Loka 10 K; uradniki evidenčnega urada v Rudolfovu 5 K; neimenovan, Trebnje 10 kron; uradniki okrajnega glavarstva v Rudolfovu 78 K; župnik Henrik Povše, Čatež 20 K; okrajna sodnija Žužemberk 11 K 60 v; davkarja Žužemberk 5 K; gozdni urad Raduha 15 K 60 v; grof Rudolf Margheri, Stari grad 20 K; polkovnik Anton pl. Pöll 10 K; gospa Maca pl. Langer, Weršlin 20 K; župnik Fran Vovko, St. Peter 10 K; upravitelstvo parne žage Arnold Spitz, Rog 300 K; župni urad Toplice 34 K; davčni uradniki v Trebnju 10 K; gospa Bianka pl. Wurzbach, Landsprei 12 K; poštini urad Toplice pri Rudolfovu 11 K 30 v; zbirka Rupečevrh 83 K 20 v; zbirka župnega urada v Mirni peči 33 K; zbirka Pogance 102 K 20 v; zbirka župnega urada Brusnice 76 K 80 v; hranilnica in posojilnica v Kandiji 50 K; zbirka graščine Hmeljnik 30 K; zbirka gozdarskega urada Soteska 96 K; zbirka gospe pl. Fichtenau, Strug 120 K 60 v; zbirka gimnazijskega ravnateljstva v Rudolfovu 7 K; zbirka vodstva železniškega stavbenega urada v Rudolfovu 140 K 10 v; zbirka župniškega urada Prečna 162 K; Kunšič Ivan, Mirna 2 K; zbirka župniškega urada Ambrus 50 K; zbirka kaplana Onidovec v Žužemberku 70 K; zbirka župnega urada v Toplicah 66 K; zbirka župnega urada Šmihel pri Novem mestu 61 K 59 v; gospa Ana Slanc, Rudolfovo 10 K; poštini urad Žužemberk 2 K 60 v; zbirka župnega urada Mirna 43 K; zbirka občinskega in poštne urada Čermošnice 121 K 92 v; zbirka župnega urada Ajdovščina 15 K; zbirka župnega urada Zagrac 50 K; zbirka župnega urada Stopiče 108 K; občinski urad Kranj, zbirka 455 K 50 v; Vinko Majdič, veleindustrija, Kranj 500 K; damski komite, Kranj 200 K; damski komite Tržič 300 K; Klemen Fuchs, podpolkovnik v p., Strmol 50 K; Charles Moline, tovarnar, Tržič 50 kron; Toni Ivan, Tržič, zbirka 78 K 10 v; občinski urad Škofja Loka, zbirka 50 K; Alojzij Krenner, tovarnar, Škofja Loka 35 K; Ema Krenner, soproga tov., Škofja Loka 5 K; Fran Schitnik, c. kr. okrajni glavar, Kranj 5 K; gospa N. Merk, dvornega svetnika vdova, Kranj 10 K; Ana Leskovic, soproga mornariškega uradnika, Kranj 10 K; Fran Zbašnik, župnik v p., Hrašnje 10 K; Leopold Globočnik, posestnik v Železnikih 20 K; župniški urad Rateče, zbirka 25 K; Josip Globočnik, posestnik v Železnikih 20 K; dr. Maksimilijan pl. Wurzbach, odvetnik, Predvor 10 K; občinski urad Sorica 10 K; občinski urad Smlednik 20 K; občinski urad St. Jošt 20 K; občinski urad Naklo 20 K; občinski urad Cerklje 10 K; Podjed Franc, posestnik na Visokem 4 K. Zbirka v okraju Krško: Šolska mladina v Mokronogu 23 K 24 v; Viljem Pfeifer, Krško 10 K; Jean Pfeifer, poštar, Leskovec 30 K; Fran Schweiger, dekan, Leskovec 20 K; Narodna hranilnica in posojilnica v Radečah 100 K; Anton in Vida Krisper, Njivice 100 K; Ivan Hladnik, Trebežno 20 K; Josip Povše, Svibno 10 K; šolsko vodstvo Svibno 12 K; šolska mladina Škocjan 51 K; dr.

Fr. Mathias, Krško 10 K; dr. Pfeifer (zbirka pri lovu v Globelu kot izkupiček kazni za napačne strele) 11 K; Klotilda Engelsberger, Krško 10 K; dr. Pučko, Krško 10 K; Karolina Volavšek, Krško 10 K; manjši zneski 173 K 74 v. — Zbirka g. Hans Arkota v Kočevju 12 K 62 v; zbirka župnega urada Fara 52 K; župnik Alojzij Češarek, Fara 15 K; Hranilnica in posojilnica, Fara 15 K; zbirka župnika Erker, Mozelj 20 K; Hranilnica in posojilnica v Robu 50 K; župniški urad Kočevska Reka 30 K; Hranilnica in posojilnica, Ribnica 20 K; Fran Kovačič v Jurjevici 20 K; Mestna hranilnica, Kočevje 300 K; Posojilnica Ribnica 100 K; učiteljski zbor c. kr. obrtne šole za mizarstvo v Kočevju 10 K; Slovenska hranilnica in posojilnica, Oslinca 20 K; državni uradniki v Zgornjem Logatcu 59 K; zbirka gđ. Marijete pl. Schollmayer-Lichtenberg, Snežnik 156 K; Mestna občina Idrija, zbirka 101 K 80 v; občina Črni vrh, zbirka 170 K; Hranilnica in posojilnica Gora 10 K; Hranilnica in posojilnica Cirknica 20 K; občina Hotedersica, zbirka 73 K 90 v; občina Rakek, zbirka 81 K 70 v; občina Čekovnik, zbirka 21 K 10 v; občeno konsumno društvo Idrija 30 K; občina Dole, zbirka 25 K. — Eliza Hitzel v Ljubljani 6 K; A. H. 4 K; Slov. katol. izobraževalno društvo v Črnomlju, donesek neke diletantske predstave 93 K 74 v; župni urad Ljubno, zbirka 40 K 60 v; župni urad Srednja vas (Bohinj), zbirka 25 K 46 v. Zbirka v okraju Kamnik: Čermelo v Količevem 10 K; župni urad Mengeš 40 K; občinski urad Zgornji Tuhinj 17 K 50 v; občinski urad Vodice 135 K 64 v; zbirka povodom godbenega koncerta v Kamniku 100 K 70 v; občinski urad Podgorje 51 K 25 v; manjši zneski 84 K 80 v. — Občinski urad Železniki, zbirka 80 K 10 v; občinski urad Kovor 20 K 20 v; občinski urad Veleovo 12 K; Ivan Kepec, župnik v Selcah 10 K; Fran Šmid, posestnik v Selcah 10 K; Fran Demšar, posestnik v Češnjici 10 K; občinski urad Selce 24 K; manjši zneski, nabrani pri občinskem uradu v Selcah 26 K; občinski urad Stara Loka 20 K; občinski urad Sv. Križ 25 K; občinski urad Predvor, zbirka 70 K; Julij Goeken, tovarnar, Tržič 100 K; občinski urad Senčur 50 K; prebivalci občine Metlika, zbirka 137 K; Emanuel Kühnel, Gradac 20 K; prebivalci občine Dobliče, zbirka 17 K 60 v; župnik Juri König, Vinica 20 K; davčni uradniki v Črnomlju 5 K; prebivalci občine Dol, zbirka 70 K; Mestna hranilnica Črnomelj 80 K; uradniki okr. glavarstva v Črnomlju 19 K; župnija Kresnice 6 K; tovarna za bombaž v Litiji, zbirka 262 K 45 v; občinski urad Trebeljevo 50 K; občinski urad Višnja gora, zbirka 31 K 20 v; občinski urad Moravče 50 K; občinski urad Litija, zbirka 108 K; občinski urad Žalna, zbirka 103 K; občinski urad Dednido 15 K; občinski urad Leskovec 10 K; občinski urad Draga 28 K; občinski urad Zagorje, zbirka 402 K 40 v; Fran Zor, Ljubljana 3 K; Fran Sajovic, Medvode 6 K; Ivana Bozja, Ljubljana 10 K; Jeti Mikusch, Ljubljana 12 K; občinski urad Sv. Katarina pri Trzinu 22 K; Gabriel Piccoli, Ljubljana 100 K; Gospa Ela Galle, Ljubljana 100 K. Skupaj 9472 K 77 v, prištevisi vsoto II. zaznamka 3152 K 16 v, torej skupaj 12.624 K 93 v.

Spominjajte se „Rdečega križa“.

Današnji list ohseza 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 730 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
2. 2. pop.	747.2	5.5	sl. svzh.	sk. oblak.
9. zv.	748.0	0.3	sr. svzh.	jasno
7. zj.	745.9	-3.6	sl. szah.	megla

Srednja večerajša temperatura 2.10, norm. 0.2 Padavina v 24 urah mm 0.0

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, kot nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšimi plačili.

Ustna voda KALODONT Zebna kroma

Kólere

se ubranite najbolje

ako zavžijete dvakrat na dan po 1/2 l pristnega rastlinskega likerja

„FLORIAN“

in si perete usta in roke z rastlinskim žganjem (fluidom)

„VIVA“

primešanim k vodi.

Oba izdelka, postavno varovana, se dobijo pristno od Rastlinske destilacije „FLORIAN“ v Ljubljani, Prešernova ulica.

Gospodinja

ali kuharica dobi takej službe.

Ponudbe naj se pošljejo na uprav. »Slov. Naroda« pod »Gospodinja 11/3900«.

Nekaj krompirja

ima oddati

Franc Pogačnik, Dunajska cesta 36.

Stajersko purane

razpošilja po poštne povzetju kg po 1.60 K tehtano z zavojnino vred

J. ČERNELČ, St. Peter pod Sv. gorami, Stajersko.

Dobre, sveže češke

krvave in jeterne klobase

se dobivajo vsak torek in petek. Pečenka od mladih prašičkov, fino prekajeno meso, okusno hrenovko in salisado se dobivajo pri

J. Chalupnik, Stari trg 19.

Mlad trgovski

sotrudnik

vešč slovenščine in nemščine, mešane stroke ter železnice, bi rad dosedajno službo zamenjal ob novem letu. Ponudbe s pogoji se prosijo do 5. dec. t. l. pod šifro »Moreličen 15, pošta Trbovlje št. 2. poštne ležaje«.

Sprejemem takoj trgovskega pomočnika ter skladiščnika.

And. Elsbacher

v Laškem trgu, Stajersko.

„SLAVIJA“

vzajemne zavarovalna banka v Pragi.

Reservni fond K 60,700-720-10 — kapitalski odloščajni in kapitalski K 120,000-204-25

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseh strani slovenske-narodne uprave.

Vse poslovanje: Cigar pisarne so v lastni hišni pisarni v Gospodni ulici št. 12.

Trgov. pomočnik

v specerijaki, manufakturni in železniški stroki izveštan, take službe za takoj ali pozneje.

Cenjene ponudbe pod »Marijiv/3902« na upravništvo »Slov. Naroda«.

2 gospoda

želita znanja

z dobrosrčnimi gospodskimi.

Vdove niso izključene. Samo resne ponudbe naj se pošljejo na uprav. »Slov. Nar.« pod Rojan & Gorlan 3908.

Naročila!

Uljudno naznanjam, da imam v zalogi nastopno blago en gros & en detail: Pisalni in strojepisni papir, pisemski papir različnih vrst, posamič in v kaseta, kakor tudi vojnopoštne dopisnice in razglednice »Rdečega križa«. Papirne nogavice (Papiersocken) proti mrazu zlasti za vojake in vojnopoštne likatlice za manjše pošiljke vojakom na bojišče, kakor čokolado, čaj, cigarete, tobak itd. do predpisane teže 350 gr.

Nadalje priporočam cenj. trgovcem svojo bogato zalogo najcenejših reklamnih koledarjev, papirnatih vreče in ovijalni papir.

Trgovina Iv. Bonač, Ljubljana.

v veliki izbiri in po jako nizkih cenah priporočam trdka

A. & E. Skaberné

LJUBLJANA, Mestni trg št. 10.

C. kr. prlv.

občna zavarovalnica

Assicurazioni Generali v Trstu

Ustanovljena leta 1831.

Jamstveni zakladi znašajo nad 456 milijonov kron.

Poslovni izkaz

zavarovalnega oddelka za življenje.

	meseca nov. 1914	od januarja 1914
Vložilo se je ponudb	581	15.544
za zavarovano vsoto	K 5,257.165.22	K 135,469.383.66
zgotovljenih polic je bilo	364	13.052
za zavarovano vsoto	K 4,484.001.26	K 113,324.216.38
naznanjene škode znašajo	K 891.766.20	K 12,271.539.15

C. kr. avstrijske državne železnice.

VOZNI RED

izvleček z veljavnostjo od 1. septembra 1914.

Z veljavnostjo od 1. septembra 1914 bodo vozili do preklica v okraju tukajšnjega ravnateljstva sodej navedeni vlaki po od 1. maja 1914 veljavnem poletnem voznem redu. Teh vlakov se lahko poslužujejo vsi civilni potniki brez prisilnega legitimiranja.

Givilni potniki, ki se polteto v Pulj, morajo imeti legitimacijo od c. l. kr. poveljstva vojne luke v Pulju.

ODHOD iz Ljubljane glavnih kolodvor, same osebnih vlaki:

6-00 zjutraj v Kranj (Tržič), Jesenice, v Trbiž.

8-05 dopoldne v Grosuplje (Kočevje), Trebnje (St. Janž), Novo mesto, (Straža-Toplice), Bujbarci.

11-30 dopoldne v Kranj, Jesenice, Trbiž.

12-32 dopoldne v Grosuplje, Trebnje, Novo mesto (Straža-Toplice), Bujbarci.

6-20 zvečer v Kranj, Tržič, Jesenice, Celovec čez Salzburg na Dunaj.

6-35 zvečer v Grosuplje (Kočevje), Trebnje, Novo mesto, Bujbarci.

PRIMOD v Ljubljano glavnih kolodvor, osebnih vlaki:

7-35 dopoldne iz Jesenic, Kranja (Tržiča).

8-36 dopoldne iz Novega mesta, Trebnje (St. Janža), Grosuplja (Kočevja).

11-16 dopoldne iz Trbiža, Jesenic, Kranja

2-35 popoldne iz Bujbarcev, Novega mesta (Straža-Toplice), Trebnje, Grosuplja (Tržiča).

3-20 ponoči iz Trbiža, Jesenic, Kranja, (Tržiča).

9-23 ponoči iz Novega mesta, Straža-Toplice, Trebnje (St. Janža), Grosuplja, (Kočevja).

Kamniška železnica.

ODHOD iz državnega kolodvora v Kamnik z mešanimi vlaki

7-40 dopoldne in ob 7-15 zvečer.

PRIMOD iz Kamnika v Ljubljano ob 6-42 zjutraj in ob 2-41 popoldne.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Odda se mesnica v najem

in sicer 3722

s 15. decembrom t. l.

Vprašanja naj se pošiljajo na uprav. »Slov. Naroda« pod »mesnica 3722«.

Tovarna čevljev Peter Kozina & Ko. v Trzinu sprejme več

prirezovalcev.

Oni, kateri so v tovarniškem delu že izveščani, imajo prednost. 3605

Telefon št. 16.

Leta 1873. ustanovljena delniška družba

Telefon št. 16. 129

Kranjska stavbinska družba v Ljubljani

Stavbno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbno-tehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbna in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. — Priporočena se za stavbna dela vsake vrste.

Zalati klobuki vedno v zalogi. — Popravila se sprejemajo in točno izvršujejo.

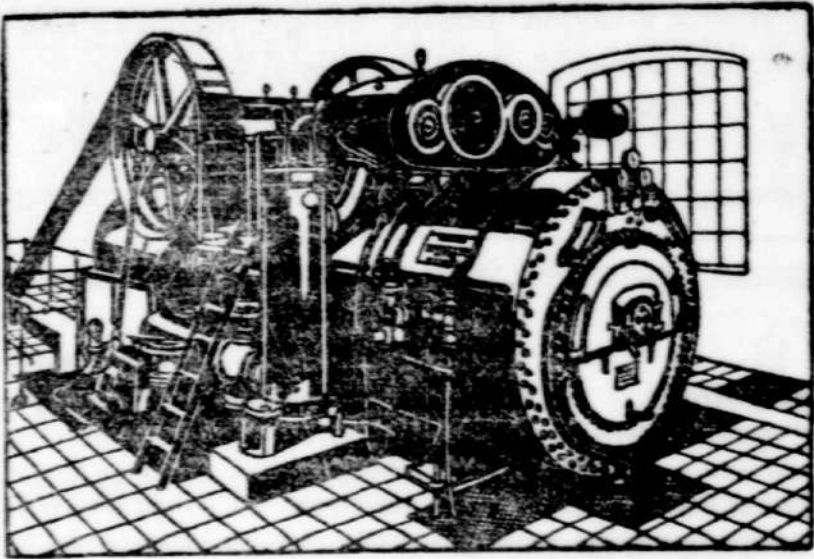
Priporočena se solidna tvrdka **modni salon**

damskih in otroških klobukov v najnovejših oblikah, vseh vrst in raznih športnih čeplo.

Marija Götzl Ljubljana, Zidovska ulica št. 8.

Zunanja naročila se razpošiljajo z obratno pošto.

Delniška družba za gradnjo strojev prej **Brand & Lhuillier**

Brno in Požun
dobavlja
lokomobile, parne stroje, kompresorje in zračne črpalnike, kotle vseh sistemov, cevovode, transmi-sije, ledne in hladilne stroje, izpiralne naprave pat. Freygang itd.

Uredbe sladkornih tvornic, pivovarnic in sladarnic, itd. — Zastopnik za Koroško Kranjsko in južno Stajersko: inženir I. Mikula Ljubljana, Cigaletova ulica 1.

Kavarna J. Zalaznik

priporočam vsem ljubljancem in gostom z dežele **najboljši zajtrk**

kakor priznano dobro 3596
belo kavo, čokolado, kakao, čaj, fine likerje in najfinejše pecivo.

KUC

zdravniško priporočeno. Stvarite vino daje moč in zdravje.

Vzorec 3 steklenice 5 kg franko po pošt-nem povzetju K 4 80. — Edina zaloga:

Br. Novaković,
veletrgovina vina, Vermoutha, Marsale, — Malage, Konjaka, zganja itd. — **LJUBLJANA**

Zbirka

avstrijskih zakonov
v slovenskem jeziku.

I. zvezek:

Kazenski zakon

o hudodelstvih, pregreških in prestopkih z dne 27. maja 1862 št. 117 drž. zak. z dodatnim

tiskovnim zakonom z dne 17. dec. 1862 št. d. z. ex 1863 in drugimi no-vejšimi zakoni kazensko-pravnega obsega.

V platno vezan 6 K, po pošti 6 K 20 vin.

Narodna knjigarna
v Ljubljani.

Ovčjo volno

kdor jo ima na prodaj, naj jo ponudi takoj

J. GROBELNIKU Mestni trg 22 naspr. lekarn Trnkoczy.

Kupim vsako vrsto, tudi črno in neočiščeno po brezkonku-renčni cenl. Posebno pa se plača lepo belo oprana po najvišji cenl, ki se zanjo lahko nudi. 3855

Narodna tiskarna

— v Ljubljani. —

Telefon št. 85.

Se priporočam v izvršitev vseh tiskarskih del, ka-kor: časopisov, knjig, tis-kovin za urade, hranilnice in posojilnice, cenikov, okrožnic, jedilnih listov, mrtvaških listov itd. itd.

Telefon št. 85.

Pivovarna Mengeš Julius Stare

naznanja, da je otvorila

3899

na Vrhniki
novo zalogo piva za okraje
Vrhnika, Logatec, Idrija in
Cirknica.

Priporočam svoje priznane priljubljene izdelke, zlasti
marčno, dvojnemarčno in bavarsko pivo.

Natančnejše podatke daje ter sprejema naročila

LOVRO ROGELJ,

sodavičar in založnik mengeške pivovarne na Vrhniki.

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah
ZNAMENITE GROHARJEVE SLIKE

PRIMOŽA TRUBARJA

— USTANOVITELJA SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI —

Visoka 66 cm in široka 55 cm je naj-lepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in naj-dovršenejša kar jih imamo Slovenci.

Cena s pošto kron 3-20

NARODNA KNJIGARNA V LJUBLJANI, PRE-SERNOVA UL. ST. 7

Izdelovanje nevestinskih oprem.
Ustanovljeno 1870.
Moško, damsko in otroško

perilo

lastnega izdelka

daleč znano zaradi izbornega kroja, točnega dela, zmernih cen
priporočam

C. J. HAMANN

dobavitelj perila ces. in kralj. Visokosti, častniških uniformiranj, zavodov, sa-mostanov i. t. d. v

LJUBLJANI.

Perilo po meri se izgotavlja najhitreje.

Istotam prva kranjska

pralnica in likalnica

moškega perila.

Motorni obrat.

Največje varovanje perila.

Najnovejši stroji.

Perilo se na način prve dunajske čistil-nihe zlika brezhibno kakor novo in se vse do srede poslano perilo zgotovi v soboto tistega tedna.

Priznana najpoštenejša postrežba.

Posteljno perje, puh in kapok.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavnica 8.000.000 kron.

2530

Stritarjeva ulica št. 2.

Rezervni fondl okroglo 1.000.000 kron.

Poslovalnica I. c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun, ki niso podvržene moratoriju ter jih obrest. od dne vloge po čistih Vloge proti dvomesečni odpovedi se obrestujejo po 5%.

4 1 0
2 0

Kupuje in prodaja srečke, ivalute n vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.